

PHÚ YÊN

NĂM THỨ NĂM MƯƠI MỐT

6332 (8135)

Cuối tuần

18-5-2025

21 - Tháng tư - Ất Tỵ

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH PHÚ YÊN
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH PHÚ YÊN

CHÀO MỪNG ĐẠI HỘI ĐẢNG CÁC CẤP NHIỆM KỲ 2025-2030

Tháng 5 nhớ Bác

Thắp hương viếng Bác Hồ tại Di tích quốc gia đặc biệt Khu lưu niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh (xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An). Ảnh: LÊ HẢO

Vun đắp tình hữu nghị Việt - Nga

- Chăm lo cho trẻ em
có hoàn cảnh khó khăn

→4

- Văn học thiếu nhi nuôi dưỡng
tâm hồn con trẻ

→6+7

- Xung kích giúp dân ứng phó
thiên tai

→10

Biển đảo Phú Yên - nước xanh mây trắng gọi mời

Mùa hè đang gõ cửa! Phú Yên với bờ biển dài 189km uốn lượn như dải lụa mềm, đang trở thành điểm đến được nhiều du khách yêu thích trong hành trình tìm về với biển xanh, nắng vàng.

→3

Tháng 5 NHỚ BÁC

Chủ tịch Hồ Chí Minh là vị lãnh tụ thiên tài của cách mạng Việt Nam, vị cha già của dân tộc. Trong tâm thức, mỗi người con đất Việt đều tôn kính gọi là Bác Hồ. Bác đã dành trọn cuộc đời mình cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc; cho nền độc lập, hòa bình, thống nhất đất nước; cho tự do, no ấm, hạnh phúc của Nhân dân.

Du khách nghe thuyết minh viên kể chuyện về cuộc đời Bác Hồ tại nhà cụ Phó bảng Nguyễn Sinh Sắc ở Làng Sen (xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An). Ảnh: LÊ HẢO

PHAN HUY THÙY

Khát vọng lớn lao là cứu nước cứu dân

Ngày 19/5/1890, cậu bé Nguyễn Sinh Cung cất tiếng khóc chào đời, tại xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An. Thân phụ là cụ Nguyễn Sinh Sắc, vốn có tuổi thơ cơ cực: mồ côi, nhà nghèo nhưng thông minh, hiếu học và đỗ Phó bảng năm Tân Sửu 1901. Thân mẫu là cụ Hoàng Thị Loan rất đảm đang, tần tảo, yêu thích các làn điệu dân ca, thuộc nhiều bài vè, dặm. Năm 1901, cậu bé Nguyễn Sinh Cung được đổi tên thành Nguyễn Tất Thành, như gửi gắm bao kỳ vọng của gia đình.

Xuất thân trong gia đình nhà nho yêu nước, lớn lên trên vùng đất giàu truyền thống lịch sử và văn hóa, chứng kiến cảnh nước mất nhà tan, tiếp nối tinh thần yêu nước, đúc kết những bài học đấu tranh của các bậc tiền bối, có khát vọng lớn lao là cứu nước cứu dân, nên chàng thanh niên Nguyễn Tất Thành đã rời bến cảng Nhà Rồng năm 1911, quyết tâm ra đi “Tìm đường đi cho dân tộc theo đi” (Chế Lan Viên).

Khi hoạt động ở nước ngoài, Bác lấy tên là Nguyễn Ái Quốc, phải làm đủ mọi nghề để kiếm sống. Cuối cùng, Nguyễn Ái Quốc đã tìm thấy ánh sáng soi đường cho các dân tộc bị áp bức, đó chính là “Luận cương

về các vấn đề dân tộc và thuộc địa” của V.Lênin. Sau này, Chế Lan Viên có viết: “*Luận cương đến Bác Hồ. Và Người đã khóc/ Lệ Bác Hồ rơi trên chữ Lênin*” (Người đi tìm hình của nước). Mặc dù giai cấp thống trị kiểm soát rất gắt gao nhưng chủ nghĩa Mác - Lênin vẫn được truyền bá bí mật về nước, soi sáng và cổ vũ tinh thần đấu tranh cách mạng của Nhân dân ta. Công lao đặc biệt to lớn của Nguyễn Ái Quốc là chủ trì Hội nghị thành lập Đảng ngày 3/2/1930 tại Hương Cảng - Trung Quốc, hợp nhất các tổ chức cộng sản lúc bấy giờ. Sự kiện này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng: quyết định sự phát triển mạnh mẽ của dân tộc, chấm dứt sự khủng hoảng về đường lối và tổ chức lãnh đạo của phong trào yêu nước ở Việt Nam đầu thế kỷ XX.

Ngày 28/1/1941, sau 30 năm bôn ba hoạt động khắp năm châu bốn biển, Bác trở về Tổ quốc thân yêu và trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Nhà thơ Tố Hữu xúc động viết về thời khắc này trong bài *Theo chân Bác*: “*Ôi sáng xuân nay, xuân 41/ Trắng rừng biên giới nở hoa mơ/ Bác về im lặng con chim hót/ Thánh thót bờ lau vui ngân ngơ*”.

Có Đảng và Bác Hồ lãnh đạo, con thuyền cách mạng Việt Nam đã vượt qua muôn vàn sóng gió để đến bến bờ vinh quang. Lần lượt là Cách mạng Tháng Tám thành công, Nhân dân ta giành chính quyền. Đến ngày

Thắp hương viếng Bác Hồ tại Di tích quốc gia đặc biệt Khu lưu niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh (xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An). Ảnh: LÊ HẢO

2/9/1945, Bác đọc *Tuyên ngôn độc lập* khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Đến cuộc kháng chiến chống Pháp, Bác cùng với Đảng lãnh đạo Nhân dân ta chiến đấu và giành thắng lợi vang dội, đỉnh cao là chiến thắng Điện Biên Phủ “*lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu*”, khiến cả thế giới thán phục. Chúng ta mãi mãi ghi nhớ và tự hào về chiến thắng Điện Biên Phủ 1954, đúng như Tố Hữu đã viết: “*Chín năm làm một Điện Biên/ Nên vành hoa đỏ, nên thiên sử vàng*”.

Tháng 5 lại về, chúng ta càng thêm nhớ Bác, nhớ đến những lời dặn dò và mong muốn của Bác kính yêu. Nhân dịp kỷ niệm sinh nhật Bác lần thứ 135 (19/5/1890-19/5/2025), chúng ta càng phải luôn trau dồi, học tập và làm theo tấm gương tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người; cùng đoàn kết, chung sức, phấn đấu xây dựng đất nước bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Đất nước tạm thời bị chia cắt ở vĩ tuyến 17. Cả nước phải tiếp tục tiến hành cuộc kháng chiến chống Mỹ khốc liệt. Dầu muôn vàn khó khăn nhưng khát vọng hòa bình, thống nhất non sông vẫn luôn cháy bỏng trong lòng Bác và cả dân tộc. Bài thơ *Chúc tết năm Kỷ Dậu 1969* với hai câu kết: “*Tiến lên! Chiến sĩ đồng bào/ Bắc Nam sum họp xuân nào vui hơn*” vừa là lời hiệu triệu, động viên, vừa là nỗi khao khát, mong chờ non sông nối liền một dải của Bác. Không ngờ, đó là bài thơ chúc tết cuối cùng của Bác. Năm đó, Người mãi mãi đi xa, để lại niềm tiếc thương vô hạn đối với toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta. Như nói hộ cho muôn triệu tấm lòng của đồng bào ta đối với Bác, nhà thơ Tố Hữu đã viết bài “*Bác ơi*” rất xúc động, vừa nghẹn ngào thương tiếc, vừa ca ngợi, biết ơn và xin hứa: “*Xin nguyện cùng Người vươn tới mãi/ Vững như muôn ngọn dải Trường Sơn*”.

Tấm gương sáng ngời về tư tưởng, đạo đức, phong cách

Khắc ghi lời Bác dặn, cả dân tộc cùng nhau “*Xé dọc Trường Sơn đi cứu nước/ Mà lòng phơi phới dậy*

tương lai”. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, cả dân tộc vượt lên khó khăn gian khổ, mất mát, hy sinh, lập nên kỳ tích Đại thắng mùa xuân 1975, mà đỉnh cao là Chiến dịch Hồ Chí Minh. Đất nước thanh bình, non sông thống nhất, Bắc Nam sum họp một nhà, ước nguyện của Người “*Nước Việt Nam là một - Dân tộc Việt Nam là một*” đã thành hiện thực. Thời khắc lịch sử ngày 30/4/1975 vỡ òa hạnh phúc, và “*Như có Bác trong ngày vui đại thắng*”.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về tư tưởng, đạo đức, phong cách để mỗi chúng ta học tập và làm theo. Di sản mà Bác để lại là những bài học quý giá trên nhiều lĩnh vực, từ công tác xây dựng Đảng, tổ chức cán bộ, quý trọng và chăm lo cho Nhân dân, đến các lĩnh vực AN-QP, y tế, giáo dục... Điều quý nhất ở Bác là tinh thần gương mẫu, nói đi đôi với làm, tận trung với nước, tận hiếu với dân, suốt đời cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư. Ngôi nhà sàn đơn sơ, đôi dép cao su mòn cũ, bộ quần áo kaki bạc màu, chiếc nón cối dãi dầu mưa nắng..., đủ để nói lên tất cả về lối sống giản dị, thanh cao của bậc vĩ nhân. Đúng như Tố Hữu đã viết về Bác: “*Ôi lòng Bác vậy, cứ thương ta/ Thương cuộc đời chung, thương cỏ hoa/ Chỉ biết quên mình cho hết thở/ Như dòng sông chảy nặng phù sa*”!

Đất nước ta ngày càng phát triển, Nhân dân ta ngày càng âm no hạnh phúc, vị thế Việt Nam ngày càng cao trên trường quốc tế. Lễ kỷ niệm 50 năm đất nước hòa bình, non sông thống nhất vừa khép lại nhưng dư âm về niềm tự hào vẫn còn ngân mãi trong lòng người. Tháng 5 lại về, chúng ta càng thêm nhớ Bác, nhớ đến những lời dặn dò và mong muốn của Bác kính yêu. Nhân dịp kỷ niệm sinh nhật Bác lần thứ 135 (19/5/1890-19/5/2025), chúng ta càng phải luôn trau dồi, học tập và làm theo tấm gương tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người; cùng đoàn kết, chung sức, phấn đấu xây dựng đất nước bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. □

Mùa hè đang gõ cửa! Phú Yên với bờ biển dài 189km uốn lượn như dải lụa mềm, đang trở thành điểm đến được nhiều du khách yêu thích trong hành trình tìm về với biển xanh, nắng vàng.

Biển đảo Phú Yên - nước xanh mây trắng gọi mời

Du khách thích thú khi mặc áo phao, mang kính lặn ngắm san hô ở Hòn Chùa. Ảnh: TRẦN QUỚI

Buổi chiều những ngày đầu tháng và giữa tháng, khi thủy triều xuống, nước cạn ra đến chân Hòn Yến. Ảnh: TRẦN QUỚI

TRẦN QUỚI

Vẻ đẹp nguyên sơ

Với đường bờ biển dài đến 189km, trải dọc từ vịnh Xuân Đài ở phía Bắc đến Hòn Nưa nơi cực Nam, Phú Yên sở hữu kho tàng thiên nhiên biển đảo phong phú và quyến rũ, đang trở thành điểm đến hấp dẫn trong mùa hè 2025 cho những ai yêu thích vẻ đẹp hoang sơ và thuần khiết.

Biển Phú Yên mang vẻ đẹp của sự giao thoa giữa núi và sóng, giữa đá và nước. Những bãi tắm hiền hòa trải dài như mời gọi du khách đến thả mình dưới làn nước mát lạnh. Bãi biển Tuy Hòa, bãi tắm trung tâm của thành phố với cát trắng mịn, không gian công viên biển thoáng đãng cùng điểm nhấn đặc biệt là tháp Nghinh Phong. Đây là nơi lý tưởng cho du khách muốn thư giãn gần tiện nghi đô thị mà vẫn cảm nhận được hơi thở đại dương. Với bãi cát dài, sạch sẽ và bằng phẳng, nơi đây vào mùa hè như được thắp sáng bởi ánh bình minh rực rỡ và hoàng hôn chiều tà đầy màu sắc. Xa hơn một chút là bãi biển Long Thủy, nổi bật với vẻ bình yên, làng chài trầm lắng và nước biển lặng như mặt hồ, rất thích hợp cho những kỳ nghỉ dưỡng cùng gia đình. Long Thủy như một nét chấm phá yên bình, là nơi cư dân địa phương và du khách thường chọn để bơi lội, chơi thể thao, hoặc những buổi sáng trải nghiệm khu chợ sớm tập nập ghe thuyền ngay trên bãi cát.

Trên bản đồ du lịch Việt Nam, Phú Yên không phải là một điểm đến ồn ào hay quá nổi bật, nhưng chính sự lặng lẽ, khiêm nhường đó lại khiến vùng đất này giữ được vẻ đẹp thuần khiết hiếm có. Dọc theo quốc lộ 1 hoặc đường ven biển mới

mới, du khách có thể dễ dàng bắt gặp những bãi biển đẹp như tranh vẽ: cát trắng, nước xanh, sóng vỗ dịu dàng và không gian tĩnh tại.

Danh thắng quốc gia danh bất hư truyền

Một trong những viên ngọc quý của biển Phú Yên là vịnh Xuân Đài - được ví như “vịnh Hạ Long thu nhỏ” của miền Trung. Vịnh nằm trên địa phận TX Sông Cầu, cách TP Tuy Hòa khoảng 50km về phía Bắc, nổi bật với địa hình kín gió, mặt nước êm đềm và phong cảnh hữu tình.

Trong dòng chảy của cuộc sống hiện đại, Phú Yên hiện lên như một khoảng lặng đẹp đẽ. Biển ở đây không vốn vẫy, không xô bồ, mà như một người bạn hiền, kiên nhẫn chờ đợi bạn tìm đến để sẻ chia những phút giây an nhiên. Mùa hè này, khi nắng bắt đầu lên và lòng người thôi thúc được xê dịch, hãy để biển đảo Phú Yên là nơi bạn đặt bước chân đầu tiên, tận hưởng mùa hè rực rỡ...

Xuân Đài sở hữu nhiều đảo nhỏ, bán đảo và làng chài đẹp như tranh, điển hình là đảo Nhất Tự Sơn - nổi với đất liền bằng con đường cát hiện

Cù lao Mái Nhà nhìn từ bờ, nơi đây có dịch vụ đi ca nô ra đảo, lặn ngắm san hô, cắm trại qua đêm, thưởng thức các món hải sản tươi ngon. Ảnh: TRẦN QUỚI

ra khi thủy triều xuống. Nơi đây có thể tổ chức các hoạt động cắm trại, leo núi, khám phá hang động đá, thưởng thức hải sản tươi ngon do chính ngư dân đánh bắt.

Vịnh được bao bọc bởi bán đảo Xuân Thịnh, Từ Nham, bên trong là làng chài, những ruộng muối, đầm phá, điểm xuyết những thuyền thúng đang nhấp nhô theo nhịp sóng. Quanh khu vực vịnh còn có các làng nghề truyền thống như làm nước mắm, cá khô, nuôi trồng thủy sản... tạo nên những trải nghiệm du lịch cộng đồng sinh động và đậm bản sắc. Đây không chỉ là nơi lý tưởng để khám phá vẻ đẹp biển cả mà còn để trải nghiệm đời sống ngư dân một cách chân thực, mộc mạc.

Nếu ví Phú Yên như một bài thơ, thì gành Đá Đĩa là một câu thơ độc đáo, nổi bật, kỳ vĩ và duy nhất. Gành Đá Đĩa - kiệt tác địa chất bên biển!

Danh thắng quốc gia đặc biệt này thuộc xã An Ninh Đông, huyện Tuy An, cách Tuy Hòa khoảng 35km. Gành tập hợp hàng ngàn cột đá bazan hình lục giác và ngũ giác xếp lớp lên nhau như chồng đĩa - tạo nên khung cảnh ngoạn mục và độc nhất vô nhị ở Việt Nam.

Vào mùa hè, gành Đá Đĩa càng thêm cuốn hút khi sóng biển vỗ vào đá, tạo ra những âm thanh rì rào, bọt trắng xóa, kết hợp với nắng và gió khiến du khách cảm nhận rõ sức mạnh và vẻ đẹp của thiên nhiên. Không xa đó là Gành Đèn - nơi có ngọn hải đăng soi sáng biển đêm - là địa điểm lý tưởng để check-in đón bình minh hoặc ngắm mặt trời lặn.

Dạo chơi trên đảo ven bờ

Biển Phú Yên không chỉ có bờ biển đẹp mà còn sở hữu hệ thống đảo ven bờ rất đặc sắc. Trong đó, nổi bật nhất là quần thể Hòn Yến (huyện Tuy An). Vào những ngày thủy triều rút, cả một rạn san hô rực rỡ sắc màu sẽ lộ ra trước mắt người xem, tạo nên cảnh tượng kỳ thú hiếm thấy ở Việt Nam.

Cách đất liền khoảng 4km, thuộc xã An Hòa Hải (huyện Tuy An), Cù lao Mái Nhà được

mệnh danh là “đảo Robinson” của Phú Yên bởi vẻ đẹp hoang sơ và rất đời bình yên. Với diện tích chưa đầy 1,5km², đảo như một chấm xanh giữa lòng biển trời bao la, nổi bật với bãi cát trắng mịn, làn nước trong vắt thấy tận đáy, cùng những ghềnh đá chồng lớp tạo nên nét chấm phá độc đáo cho cảnh quan. Nơi đây không gian tĩnh lặng và nguyên sơ hiếm có.

Du khách đến với Cù lao Mái Nhà thường chọn hình thức cắm trại qua đêm, lặn ngắm san hô hoặc chèo thuyền kayak khám phá quanh đảo. Những đêm lửa trại giữa tiếng sóng rì rào, bầu trời sao và làn gió mặn nồng từ biển khơi khiến trải nghiệm nơi đây trở nên đặc biệt khó quên. Cù lao Mái Nhà không chỉ là nơi để thư giãn mà còn là chốn tìm về với tự nhiên, nơi người ta có thể tạm gác lại những ồn ào của phố thị để lắng nghe tiếng lòng mình trong sự tĩnh tại của biển cả.

Hòn Chùa nằm cách bờ biển Long Thủy không xa, nước biển trong veo, thích hợp cho các hoạt động chèo SUP, lặn biển ngắm san hô, hay chỉ đơn giản là đắm mình giữa đại dương mênh mông trong khung cảnh thanh bình.

Xa hơn về phía Nam là Hòn Nưa, là ranh giới giữa Phú Yên và Khánh Hòa. Đảo như một “viên ngọc”, có bãi cát dài trắng mịn, rừng cây xanh mướt, nước biển xanh ngọc và không khí mát lành quanh năm. Đây là điểm đến ưa thích cho giới trẻ mê khám phá, trekking, cắm trại qua đêm, câu cá và ngắm sao trời ngay trên bãi cát hoang sơ, trải nghiệm không gian “sống chậm” đích thực.

Hoa hậu Đại sứ du lịch 2024 Đinh Thị Hoa đến với biển đảo Phú Yên và cảm nhận: Vẻ đẹp biển đảo Phú Yên không chỉ đến từ cảnh sắc, mà còn đến từ tình người. Những làng chài hiền hòa ven biển vẫn còn nguyên nếp sống truyền thống, nơi ngư dân ra khơi khi hoàng hôn buông xuống và trở về mỗi sớm mai, nơi tiếng cười con trẻ vang lên cùng tiếng sóng biển. Những món hải sản tươi ngon, chế biến đơn giản nhưng đậm đà như hàu nướng mỡ hành, mắt cá ngừ đại dương, cháo hải sản, nhum biển... là dư vị không thể thiếu cho mỗi hành trình khám phá nơi này. □

Chăm lo cho trẻ em có hoàn cảnh khó khăn

KIM CHI

Những năm qua, công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em của tỉnh nói chung, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt nói riêng luôn nhận được sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền, các ngành, đoàn thể, sự chung tay của toàn xã hội.

Sự quan tâm, chăm sóc đặc biệt này giúp các em phát triển về thể chất và tinh thần, vươn lên trong học tập, rèn luyện, phấn đấu trở thành công dân có ích trong tương lai.

Hỗ trợ trẻ vượt qua nghịch cảnh

Em L.T.C.L ở thôn Đông Phước, xã Hòa An (huyện Phú Hòa) mắc bệnh động kinh. Mẹ bỏ gia đình đi biệt xứ, ba cũng không còn, anh trai thì mới mất vì đuối nước cách đây mấy tháng, nhiều nỗi đau cứ ập đến khiến tuổi thơ của L không còn được vui tươi như bao bạn bè đồng trang lứa. Hiện L đang nương tựa vào người ông tuổi đã cao, sức đã yếu và sự đùm bọc của cộng đồng.

Những ngày qua, nhiều nhà hảo tâm, đại diện chính quyền, địa phương, các hội đoàn thể đến san sẻ với cô bé tuổi mới lên mười này. L cho biết dù đôi chân không còn lành lặn nhưng hàng ngày ông nội vẫn cố gắng để đưa em đến trường. Thời gian qua, cũng nhờ các cô chú anh chị hỗ trợ phần nào nên cuộc sống của hai ông cháu đỡ vất vả. Tương lai phía trước còn dài, cuộc sống của em vẫn còn khó khăn. Em mong có điều kiện học tập thật tốt, lớn lên còn chăm lo cho nội.

Hay như em Đỗ Văn Ý ở thị trấn Củng Sơn (huyện Sơn Hòa), bị khuyết tật bẩm sinh nên cuộc sống, vận động, học hành của em rất khó khăn. Thời gian qua, được sự hỗ trợ của các chương trình thiện nguyện, tổ chức, cá nhân nên em có thể tham gia, sinh hoạt và có cuộc sống an toàn như các bạn.

Trẻ em mồ côi tham gia vui chơi, giao lưu tại chương trình do Trung tâm Nuôi dưỡng người có công và Công tác xã hội tỉnh tổ chức. Ảnh: KIM CHI

Theo số liệu thống kê của Sở Y tế, toàn tỉnh hiện có khoảng 165.000 trẻ em, trong đó khoảng 12.000 em có hoàn cảnh đặc biệt và 8.000 em có nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt. Đó là những em sống trong gia đình thuộc hộ nghèo, cận nghèo; gia đình có vấn đề xã hội, như: cha mẹ ly hôn, ly thân, bạo lực gia đình, có người nhiễm HIV/AIDS, nghiện ma túy... Tất cả trẻ em mồ côi cả cha và mẹ, trẻ em bị bỏ rơi, trẻ em không nơi nương tựa, trẻ em nhiễm HIV/AIDS được chăm sóc, nuôi dưỡng tại gia đình người thân hoặc cơ sở bảo trợ xã hội của tỉnh, các nhà chùa đều được hưởng chế độ, chính sách của Nhà nước theo quy định. Hầu hết trẻ em sống trong gia đình thuộc hộ nghèo được giúp đỡ.

Bà Huỳnh Phạm Ái Thy, Phó Trưởng phòng Dân số - Bảo trợ xã hội - Trẻ em (Sở Y tế) nói: Việc chăm lo cho trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt luôn được chú trọng, nhất là trong Tháng hành động vì trẻ em, tết Trung thu. Từ năm 2024 đến nay, hơn 2.600 lượt trẻ

em có hoàn cảnh đặc biệt, khó khăn được tặng quà, học bổng, xe đạp... trị giá hơn 4 tỉ đồng. Các mô hình thiện nguyện của các đơn vị tiếp tục được duy trì và nhân rộng, góp phần chăm sóc, hỗ trợ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn, trẻ em mồ côi.

Tháng hành động vì trẻ em năm 2025 với chủ đề “Ưu tiên nguồn lực hoàn thành các mục tiêu vì trẻ em”, Sở Y tế tiếp tục phối hợp với các ngành, địa phương tăng cường công tác quản lý nhà nước về trẻ em nói chung và thực hiện chính sách, pháp luật đối với trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt nói riêng.

Bà Phạm Thị Minh Hiền, Phó Giám đốc Sở Y tế

Ưu tiên, huy động mọi nguồn lực

Theo bà Phạm Thị Minh Hiền, Phó Giám đốc Sở Y tế, với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội, trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được quan tâm, chăm lo bằng các hoạt động thiết thực, như: trợ cấp, hỗ trợ theo chính sách, cấp học bổng, cấp thẻ BHYT, miễn giảm học phí và các hình thức khác. Công tác phòng

ngừa trẻ em rơi vào hoàn cảnh đặc biệt được tăng cường thông qua việc truyền thông, giáo dục, vận động xã hội nhằm nâng cao nhận thức của các cấp, ngành và toàn xã hội về công tác bảo vệ, chăm sóc, giáo dục trẻ em. Đồng thời, công tác phòng chống xâm hại trẻ em; phòng chống đuối nước, tai nạn thương tích; phòng chống bạo lực gia đình... được thực hiện thường xuyên. Sở Y tế cũng đã tích cực chỉ đạo, hướng dẫn các huyện, thị xã, thành phố, chính quyền cơ sở thực hiện các biện pháp can thiệp sớm nhằm xác định, loại bỏ nguy cơ trẻ em rơi vào hoàn cảnh đặc biệt; tăng cường các biện pháp bảo vệ trẻ em và xử lý hành vi hành hạ, xâm hại trẻ em.

Để nâng cao hiệu quả công tác chăm sóc, bảo vệ trẻ em, nhất là trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, trong Tháng hành động vì trẻ em năm 2025 với chủ đề “Ưu tiên nguồn lực hoàn thành các mục tiêu vì trẻ em”, Sở Y tế tiếp tục phối hợp với các ngành, địa phương tăng cường công tác quản lý nhà nước về trẻ em nói chung và thực hiện chính sách, pháp luật đối với trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt nói riêng; tổ chức hướng dẫn, triển khai các hoạt động can thiệp, trợ giúp trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt dựa vào cộng đồng; kiện toàn ban bảo vệ trẻ em cấp xã và thực hiện các dịch vụ bảo vệ trẻ em tại cơ sở. Sở cũng thường xuyên tổ chức thanh tra, kiểm tra công tác bảo vệ, chăm sóc trẻ em tại địa phương, cơ sở. Tiếp tục vận động nguồn lực xây dựng Quỹ Bảo trợ trẻ em, tạo nguồn kinh phí để tổ chức thăm hỏi trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, khó khăn; phối hợp thực hiện các chương trình khám sàng lọc, phẫu thuật miễn phí cho trẻ em mắc bệnh tim bẩm sinh, khuyết tật vận động, mắt, khe môi, vòm họng... Đồng thời thường xuyên rà soát, nắm chắc tình hình trẻ em, đặc biệt là nhóm có nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt để có biện pháp phòng ngừa, hỗ trợ kịp thời, không để trẻ em rơi vào hoàn cảnh đặc biệt. □

Triển khai dự án cải thiện dinh dưỡng cho trẻ em thuộc hộ nghèo

Triển khai Dự án cải thiện dinh dưỡng trong Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững, từ năm 2024 đến nay, Sở Y tế và các địa phương trong tỉnh đã giải ngân hơn 2,5 tỉ đồng để thực hiện nhiều phần việc, như: Tổ chức khảo sát, theo dõi, đánh giá tình trạng dinh dưỡng của trẻ em dưới 16 tuổi; khảo sát, đánh giá, phân loại tình trạng dinh dưỡng trẻ em từ 5 đến dưới 16 tuổi thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo và hộ mới thoát nghèo năm 2024. Đồng thời khảo sát, theo dõi, đánh giá tình trạng dinh dưỡng của trẻ em từ 0 đến dưới 5 tuổi thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo và hộ mới thoát nghèo năm 2024... Kết quả đã căn cho 3.804/4.111 trẻ, đạt tỉ lệ 92,5%. Ngành Y tế cũng đã triển khai các hoạt động như: mua cân điện tử, thước đo chiều cao có bàn đứng, thực phẩm bảo vệ sức khỏe...

Trung tâm y tế các huyện tổ chức các hoạt động can

thiệp phòng chống suy dinh dưỡng, thiếu vi chất dinh dưỡng cho trẻ em nghèo, cận nghèo dưới 16 tuổi; bổ sung vitamin A cho trẻ em từ 6-60 tháng tuổi thuộc hộ nghèo, cận nghèo, trẻ em dưới 5 tuổi bị suy dinh dưỡng thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo...; tẩy giun định kỳ cho trẻ em từ 2 đến dưới 6 tuổi và tẩy giun cho học sinh tiểu học thuộc hộ nghèo, cận nghèo 1 lần/năm. Đồng thời thường xuyên kiểm tra, giám sát việc thực hiện.

Theo đánh giá của Sở Y tế, Dự án cải thiện dinh dưỡng là rất thiết thực, giúp hộ nghèo có điều kiện vươn lên thoát nghèo bền vững. Năm 2025, Sở Y tế sẽ tiếp tục thực hiện các chính sách đầy đủ, kịp thời, bao trùm về y tế, hỗ trợ dinh dưỡng cho trẻ em...

Tin, ảnh: HOÀNG LÊ

Trẻ em được kiểm tra sức khỏe, khám tim, hỗ trợ dinh dưỡng miễn phí

Khi phượng nở trong lòng kỷ ức

ĐỨC ANH

Tháng 5 về, những chùm phượng bắt đầu nở rộ. Trên những con đường dẫn ra biển, nơi sân trường cũ, nơi góc phố hiền hòa, sắc đỏ như thấp sáng cả một vùng kỷ ức. Hoa phượng - loài hoa gọi hè - từ lâu đã trở thành biểu tượng cho một thời áo trắng, một quãng đời trong trẻo đến lạ kỳ. Với tôi, phượng không chỉ là loài hoa của mùa hè, mà còn là kỷ vật thiêng liêng của tuổi trẻ - một phần kỷ ức chưa bao giờ vơi cạn.

Tuổi thơ tôi lớn lên ở một vùng quê ven biển, nơi có những trưa hè oi ả, tiếng ve râm ran trong tán lá, và những cây phượng rực đỏ mỗi độ tháng 5. Sân trường là một khoảng đất rộng, vài cây phượng chen lẫn bằng lăng. Mỗi lần hoa nở rộ, lũ học trò ríu rít hò nhau bê cảnh ép vào trang vở trắng, làm thành những cuốn lưu bút mộc mạc nhưng đầy ắp kỷ niệm. Có đứa còn hái hoa tháo từng cánh, xếp thành hình con bướm, hình trái tim, rồi giấu vào ngăn bàn của người mình thương thầm. Ngộ nghệ, vụng dại - nhưng đó là một cách yêu thương rất thật.

Phượng nở báo hiệu mùa thi cận kề. Mỗi lần thấy phượng nở là lòng tôi lại dâng lên cảm xúc khó tả. Hồi hộp cho những bài kiểm tra cuối năm, xao xuyến chờ tiếng trống trường chia tay, và lặng lẽ thu vào mắt từng khoảnh khắc bạn bè bên nhau lần

cuối. Nhưng đồng thời, đó cũng là lúc tôi ý thức được mình đang lớn, đang phải rời xa một điều gì đó thân quen. Cái cảm giác của lần đầu biết nhớ, biết thương, biết nuối tiếc... là khi nhìn thấy cánh phượng rơi.

Nhiều năm sau, vùng đất ấy đã thay đổi. Những con đường mở rộng hơn, những khu phố hiện đại dần lên, nhưng những hàng phượng già vẫn đứng lặng lẽ nơi góc sân trường, bên vệ đường, hay nép mình bên bức tường rêu cũ kỹ. Tôi đã đi qua nhiều thành phố, chứng kiến nhiều mùa hoa phượng, nhưng không nơi nào khiến lòng mình chùng lại như khi bắt gặp sắc đỏ nơi quê nhà. Có lẽ vì trong sâu thẳm, tôi mang theo kỷ ức của một miền đất nắng gió, nơi tình cảm mộc mạc, chân thành, nơi hoa phượng là một phần của tuổi thơ.

Tôi trở về sau bao năm xa cách. Thành phố biển đón tôi bằng hương mặn nồng và hàng phượng đỏ rực bên đường. Tôi đứng rất lâu trước cánh cổng trường xưa. Nơi ấy, giờ đã là một ngôi trường mới khang trang, nhưng gốc phượng già vẫn còn. Tán lá xòe rộng như một cánh tay lớn chờ che kỷ ức, như một lời nhắc nhở dịu dàng: tuổi thơ vẫn còn đây, chỉ là ta đã bước đi nhanh quá.

Người ta vẫn bảo: “Mùa hè là mùa chia tay, và phượng là nhân chứng cho những cuộc ly biệt không lời”. Nhưng với tôi, hoa phượng không chỉ gắn với nước mắt, mà còn là biểu tượng của

tình bạn, tình thầy trò, của những ngày sống trọn vẹn không toan tính. Phượng không ngát hương như hoa sữa, không kiêu sa như hồng nhung, nhưng lại khiến người ta nhớ mãi bằng vẻ đẹp rực rỡ đến nao lòng - vẻ rực rỡ của một thời không thể quay lại.

Những chùm phượng nở rộ khi tháng 5 về. Ảnh: CTV

Hoa phượng không chỉ là hoa. Phượng là thời gian. Là thanh xuân. Là những lời chưa kịp nói. Là những mùa hè không thể gọi tên.

Phượng cũng là lời nhắc về thời gian - điều không bao giờ có thể níu giữ. Chùm phượng nở rồi tàn phai như một vòng quay bất biến. Cũng như tuổi học trò, chớp mắt rồi đi qua. Ta cứ thế lớn lên, đi xa, rồi bất chợt một ngày nào đó giữa phố thị đông đúc, nhìn thấy một chùm hoa đỏ mà lòng chợt chùng xuống - như thấy lại chính mình những năm tháng vô lo.

Có ai đó nói rằng: “Phượng là loài hoa của những mối tình đầu”. Có thể đúng. Đã bao mối tình học trò chớp mắt dưới tán phượng rồi theo năm tháng mà lặng lẽ tan đi. Nhưng phượng vẫn nở mỗi mùa, như một sự lặp lại dịu dàng, như một lời thì thầm: hãy sống trọn từng phút giây, bởi điều đẹp nhất sẽ không lặp lại.

Những sân trường giờ đã có lớp học sinh mới. Những ánh mắt tinh khôi, những giấc mơ trong veo lại bắt đầu dưới tán phượng đỏ. Từng tà áo trắng tung bay, từng tiếng ve vang vọng, từng chùm phượng rơi lặng lẽ - như bản giao hưởng mùa hè dịu dàng và sâu sắc. Dù thời gian có thể làm thay đổi con người, cảnh vật, thì vẻ đẹp ấy vẫn ở lại, trong trẻo và bền bỉ như chính cái cách mà phượng đỏ lửa mỗi mùa hè.

Tôi biết rồi sẽ có một ngày, cây phượng già nơi sân trường cũ có thể không còn. Góc phố kia có thể bị thay thế bằng một dãy nhà mới. Nhưng trong lòng tôi - và trong lòng bao người - sắc đỏ ấy vẫn luôn cháy âm ỉ như ngọn lửa kỷ ức. Hoa phượng không chỉ là hoa. Phượng là thời gian. Là thanh xuân. Là những lời chưa kịp nói. Là những mùa hè không thể gọi tên. □

BÍCH NHÂN

Tiếng lịch chích ríu ran của bầy chim sẻ trên những buồng cau bên hiên nhà đánh thức tôi. Dậy mở cửa, chẳng như những hôm trước còn thấy lớp sương dày chập chờn trên cánh đồng, trong nhà nhìn ra vẫn còn tối om không nhìn rõ đường. Hôm nay dù mới năm giờ đã sáng bạch. Tháng năm đã về, ông bà ta chẳng bảo “đêm tháng năm chưa nằm đã sáng” còn gì.

Bước ra cùng sớm mai, đi qua con ngõ có trồng ti gôn, những chùm ti gôn nở hồng buồng thông những cánh hoa mong manh hình tim vỡ. Mùa này là mùa của ti gôn, rực rỡ một cách duyên dáng. Tôi đưa tay nâng một chùm hoa thấp như cách gửi lời chào ngày mới đến hoa rồi đi tiếp trên con đường băng giữa cánh đồng. Ti gôn nhắc mình bước chân thời gian đã bước qua tháng năm rồi. Mùa sang, con đường quen thuộc mỗi ngày cũng khác. Hai bên mép những bông xuyên chi trắng bung nở thành vạt đẹp như dải dăng ten trắng

Buổi sớm mùa hè

điểm chút vàng tươi viền trên áo màu xanh lá của cô thiếu nữ. Đẹp hơn nữa là hàng cây hoàng yến được trồng thẳng tắp hai bên đường. Nắng về, hoa bung nở từng chùm vàng tươi, làm ngấn ngơ cả người qua đường. Sớm mùa hè có công năng sản xuất vitamin truyền cảm hứng. Mùi thơm tươi hòa cùng mùi hương của hoa cỏ tỏa trong làn gió dịu nhẹ làm con đường quê thơm nồng và đậm sắc hương. Thả lỏng tất cả những tế bào và đi không suy nghĩ, cảm giác thật dễ chịu, khoan khoái. Tôi bước, căng ngực hít sâu vào những tinh hoa trong trẻo của đất trời như cách để cảm ơn cuộc đời...

Tôi phấn chấn men theo con đường chạy xung quanh trung tâm thị xã. Một đoạn đường giáp cánh đồng hàng bằng lăng đang trổ, hoa vươn lên bung nở như những cây vượn lên bung nở như những cây nến tím. Tiếp một đoạn nữa là hàng phượng trở bông lác đác, những

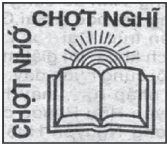
Ảnh minh họa: CTV

chùm hoa thắm nắng đỏ chói. Đi tới đâu, tiếng ve đồng hành tới đó. Đặc biệt lúc ngang qua ngôi trường THCS, dưới những cây bàng, giáng hương, lá đỏ được trồng khắp sân trường chưa có bóng một trò nào, chỉ dậy tiếng ve ngân. Ve kêu to vang đậm đặc, đến nỗi tôi nghĩ mỗi chiếc lá đang có một chủ ve ngự trên đó. Hồi nhỏ cũng nghe ve nhưng không thấy ve nhiều thế này. Phải chăng thị xã xinh xắn nằm kề

đồng ruộng mát mẻ, không gian khoáng đãng, cây lá sum sê nên ve mới rú về ngân nga?

Đi hết một vòng mặc định, tôi về nhà, mặt trời cũng vừa lên, khu vườn nhỏ trong nắng ban mai bỗng bừng sáng. Một bầy chim sẻ, chúng chuyển cánh, ríu rít đùa bỡn từ nhánh ổi sang cành chùm ruột. Chim sẻ dạn dĩ, không sợ người. Tôi đứng gần chim đến độ có thể đưa tay ra sờ được bộ lông mềm mượt của chúng. Mặc kệ nàng chủ đứng ngắm, cặp sẻ cứ hồn nhiên rả rích âu yếm say sưa. Những bộ lông mềm như lụa, mịn như nhung bỗng lung linh khi có tia nắng tràn qua. Lạ thay, những giọt nắng ban mai mùa hè đã giúp vạn vật phô bày hết vẻ tuyệt mỹ vốn có.

Tôi bước ra khu vườn của chính mình sau khi được nắng đánh thức, cẩn trọng đi thăm từng cành cây ngọn cỏ. Buổi sáng trong lành, những chiếc lá, những bông hoa, những giọt sương ngủ muộn trong vườn làm lòng tôi tĩnh lại, cảm giác không còn còn cào nổi đời sân si... □

Về hong sợi nắng tháng 5

TRẦN VĂN THIÊN

Chiều tháng 5 trôi chậm chậm trước hiên nhà, tôi nhìn ra khoảng sân vàng nắng hạ, lòng như lóa lên một niềm ấm áp chân phương. Trong cái mơ màng, tĩnh mịch của buổi chiều miền thôn dã, mùa hạ đã hiển hiện trước bậc thềm thời gian bằng những vệt nắng óng ả nghiêng dài. Bao chùm hoa nắng đan lồng vào nhau, nhẹ chao dưới nền sân lát đá lá tre rưng, trên vách tường gạch hằn dấu rêu đã cũ. Một chút bồi hồi nhuộm màu hạ vàng trong giấc mơ thình lạng, bàng bạc khắp ngõ về xa vắng.

Mùa này, từng đàn bướm lượn vòng hết những làn gió phủ sắc vàng, sắc trắng len lỏi khắp miền quê. Bao đôi cánh mịn màng phấp phới thơm cài lên mái tóc nàng hạ, thấp thoáng giữa những triền hoa đẹp nao lòng.

Có lẽ mỗi loài hoa xír xở đang đáp lại tiếng gọi của mùa, nên lối về hiên nắng bỗng rợp đầy một khung trời sắc hương. Ven hàng giậu nhà bên, dài hoa chiều tím bung nở say sưa như gói cả bóng chiều tím thẫm, gọi thương màu áo ai thuở đôi mươi hò hẹn. Hoa giấy, hoa điệp nương theo nhịp gió, rưng đầy dưới gót mùa qua. Ở cuối ngõ về, cánh bằng lăng đã chờ suốt bao ngày để gửi trao giấc mộng loang màu tím nhỏ khôn người đậu xuống trang lưu bút học trò. Giữa những triền kỷ ức, tán phượng vĩ đỏ hoen mắt nắng vẫn còn rơm rớm bao mùa chia xa. Đường như khi được ướp mình trong rờ ràng nắng hạ, những loài hoa ấy lại càng thêm mãnh liệt, kiêu hãnh.

Giữa mùa nắng tháng 5, mẹ trải bạt phơi trước sân những hạt thóc vàng chắc mẩy sau vụ gặt. Mảnh sân như được khoác tấm áo mỏng óng vàng đắm trong màu nắng mật, bùng lên giữa ánh chiều sóng sánh. Bóng mẹ đảo thóc lẫn vào bóng quê, đầu cây cào tựa những chiếc

răng lược vẽ ra những đường viền uốn lượn uyển chuyển. Trong hương nắng nhận ra cả mùi thanh tao, thơm ngái của thóc phơi khô, cái mùi bao giờ cũng gọi niềm thương khôn tả bao tấm lưng đầm giọt cần lao, lặn lội dãi dàu.

Mẹ còn phơi cả mớ đồ xanh, củ lạc thu được từ mảnh vườn ngát thơm. Trước đó, mẹ đã tách hết lớp vỏ khô bên ngoài những hạt đồ xanh, rồi cẩn mẫn ngồi sấy sàng trước gió. Bụi trắng vương đầy vạt áo, vành nón cời mòn lõm của mẹ, vương cả trên đôi gò má guộc gầy lấm tấm những giọt mồ hôi. Bụi mờ nhuộm vương nắng chiều vắt ngang ô gạch cũ, tràn xuống bậc thềm có đôi dép mẹ bạc sờn. Tôi tự hỏi bao nhiêu lớp bụi trần gian đã lấm vương rồi ở lại mãi trên mái đầu của mẹ, để một ngày hóa thành màu tháng 5? Ai rồi cũng đến lúc nhận ra trên tóc cha mẹ mình những sợi thời gian buốt lòng tựa sương giá. Lấn trong bóng nắng đổ tràn là tóc mẹ đã bao mùa phai dấu xanh xưa.

Ngoài kia, những vệt nắng tháng 5 đang hong khô đóm địa y loang lỗ trên thân cây xoài mục, những chiếc nấm mộc nhĩ mọc từ mùa mưa trước. Hong khô cả bao nỗi buồn đã cũ trong tôi, ủ ảm chiếc túi kỷ ức riêng mang thốn thức bên lòng. Truân chuyên nào rồi cũng qua như sự đời đã an bài tất cả, cuối cùng cũng chỉ muốn được ngồi xuống trước hiên uống một ngụm trà nóng, như uống cả bóng mây trắng thông dong. Có lúc bắt chợt thêm nghe tiếng chân mẹ về trước ngõ, cùng lúc những chú cún cỏ chạy ra cuống quýt vẫy đuôi mừng.

Chiều qua lặng lẽ tựa áng ca dao, chị tôi ngồi dịu dàng chải đầu cho mẹ. Tiếng ve vãn da diết cả vùng trời bao la hoa cỏ ngoài dậu thưa, khóm trúc. Từng vệt nắng tháng 5 cứ loang dài trong khoảng lặng liêu xiêu cánh gió đồng nội, đan cài bao thương nhớ không tên...□

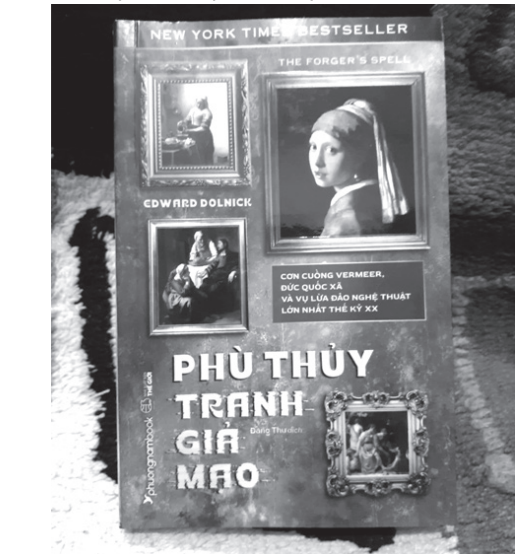
Phù thủy tranh giả mạo đến với bạn đọc Việt Nam

Phù thủy tranh giả mạo - sách bán chạy nhất của The New York Times - vừa ra mắt độc giả Việt Nam. Sách dày hơn 450 trang, do dịch giả lão luyện Đăng Thư dịch theo nguyên bản tiếng Anh *THE FORGER'S SPELL - A True Story of Vermeer, Nazis, and the Greatest Art Hoax of the Twentieth Century*; NXB Thế Giới xuất bản; Phương Nam Book phát hành.

Trong *Phù thủy tranh giả mạo*, nhà văn người Mỹ Edward Dolnick tái hiện “câu chuyện có thật về một vụ lừa bịp cực lớn. Kẻ lừa đảo là người vẽ tranh giả thành công nhất thế kỷ XX, kẻ bị lừa nặng nhất là người có quyền lực thứ hai của nước Đức Quốc xã... Mọi điều liên quan đến vụ này đều phi thường”.

Tác giả một trong những vụ lừa đảo nghệ thuật lớn nhất thế kỷ XX là họa sĩ người Hà Lan Han van Meegeren (1889-1947). Sau những nỗ lực khẳng định mình trên con đường hội họa nhưng không được các nhà phê bình mỹ thuật ghi nhận, Han van Meegeren quyết định chứng minh tài năng của mình theo cách điên rồ: làm giả các bức tranh được sáng tác trong thời kỳ hoàng kim của Hà Lan. Và kỳ lạ thay, Han van Meegeren đã qua mặt các chuyên gia hàng đầu lúc bấy giờ.

Trong Chiến tranh thế giới lần thứ II, Hermann Goering - chỉ huy quân sự và thành viên hàng đầu của Đảng Quốc xã - đã mua một trong những bức *Vermeers* của Han van Meegeren, và “tác phẩm”

Cuốn sách *Phù thủy tranh giả mạo*. Ảnh: CTV

này trở thành một trong những vật sở hữu quý giá nhất của ông ta. Sau chiến tranh, họa sĩ Han van Meegeren bị bắt vì tội bán tài sản văn hóa cho Đức Quốc xã. Lúc đó, họa sĩ mới thú nhận rằng bức tranh là đồ giả, và bị tuyên án 1 năm tù. Chưa đầy 2 tháng sau, ông qua đời do những cơn đau tim.

Nhà văn Edward Dolnick sinh năm 1952. Trong sự nghiệp của mình, ông có hàng chục tác phẩm tiêu biểu. Ông đoạt giải thưởng Edgar dành cho tác phẩm viết về tội phạm có thật xuất sắc nhất.

NGỌC LAN

Văn học thiếu nhi nuôi dưỡng

Hội đồng Văn học thiếu nhi thuộc Hội Nhà văn Việt Nam vừa phối hợp với Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng thuộc Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh thực hiện chuyên đề *Văn học thiếu nhi*. Số đầu tiên gần 150 trang in vừa ra mắt bạn đọc cả nước, hình thức đẹp, nội dung phong phú. Theo lãnh đạo Hội Nhà văn Việt Nam, đây là một sân chơi lý thú và bổ ích, là bức tranh toàn cảnh về văn học thiếu nhi Việt Nam.

YÊN LAN (thực hiện)

Chúng tôi phỏng vấn nhà văn Thái Chí Thanh, Chủ tịch Hội đồng Văn học thiếu nhi, về việc chung tay thực hiện chuyên đề này, góp phần nuôi dưỡng tâm hồn trẻ em.

Tâm huyết với chuyên đề dành cho thiếu nhi

*** Thưa nhà văn, ông có thể chia sẻ đôi nét về ý tưởng, cơ duyên dẫn đến sự ra đời của ấn phẩm *Văn học thiếu nhi*?**

- Ấn phẩm *Văn học thiếu nhi* - tập 1 vừa ra mắt bạn đọc nhân kỷ niệm 50 năm Ngày Giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975-30/4/2025) do Hội đồng Văn học thiếu nhi thuộc Hội Nhà văn Việt Nam, Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng thuộc Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phối hợp thực hiện. Đây là sự cố gắng rất lớn của những nhà văn, nhà thơ, nhà báo tâm huyết với văn học thiếu nhi. Lần đầu tiên, từ ngày ra đời, đến nhiệm kỳ sau đại hội khóa X (2021-2025), Hội Nhà văn Việt Nam mới có một ấn phẩm dành riêng cho thiếu nhi.

Chủ tịch, Ban Thường vụ, Ban Chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam khóa X đã đánh giá cao vai trò văn học thiếu nhi, nâng cấp Ban Văn học thiếu nhi trước đây thành Hội đồng Văn học thiếu nhi, như các hội đồng chuyên ngành khác. Hơn thế nữa, Hội Nhà văn Việt Nam đã quan tâm, phát động Cuộc vận động sáng tác văn học thiếu nhi 5 năm (2021-2025) và chú trọng công tác nhân sự của hội đồng, luôn khích lệ, động viên chúng tôi...

Nhưng như thế mới là “điều kiện cần”, còn “điều kiện đủ” để một ấn phẩm có tầm vóc như tạp chí văn học dành riêng cho thiếu nhi ra đời là từ chủ trương của Ban Chấp hành Hội Nhà văn, theo xu hướng xã hội hóa trong bối cảnh chung hiện nay, nếu thực sự muốn tồn tại và phát triển. Hội đồng Văn học thiếu nhi đã đoàn kết, thống nhất, đi từng bước chắc chắn để thực hiện trọng trách của mình. Ngoài những công việc thường niên như đề nghị xét giải thưởng hằng năm, xét kết nạp hội viên, Hội đồng Văn học thiếu nhi còn tích cực tổ chức các trại sáng tác, đi thực tế, gặp gỡ trao đổi, giao lưu với các ngành liên quan, địa phương, nối kết các phong trào, cuộc thi sáng tác văn học thiếu nhi... Tất cả những hoạt động ấy đều xã hội hóa, nghĩa là tự lo kinh phí, cơ sở vật chất, xây dựng mô hình hoạt động... Quả là lúc đầu khó khăn nhưng sau mấy năm, chúng tôi thấy đó là mô hình phù hợp, là điều kiện để phát triển. Đến nay, Hội đồng Văn học thiếu nhi đã chủ động tổ chức 7 trại sáng tác ở khắp các vùng miền và thu được những kết quả rất đáng khích lệ.

Thực hiện chuyên đề *Văn học thiếu nhi* là mong ước, quyết tâm của Hội đồng Văn học thiếu nhi chúng tôi. Vượt qua bao khó khăn, kiên định với tiêu chí về chất lượng, chúng tôi đã có bạn tâm giao đồng hành là Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng. Khi nhận được tập 1 *Văn học thiếu nhi*, nhà thơ Nguyễn Quang Thiều, Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam nói: “Văn học thiếu nhi là một giấc mơ bền bỉ của các thành viên Hội đồng Văn học thiếu nhi, đặc biệt là nhà văn Thái Chí Thanh và nhà thơ Báo Ngọc. Nhưng nếu không có Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng mà người đứng đầu là nhà văn Nguyễn Phan Khuê cùng ban biên tập báo thì giấc mơ ấy sẽ là một đám mây bay trên đầu chúng ta về phía chân trời và

Tâm hồn con trẻ

Nhà văn Thái Chí Thanh (bìa trái) cùng các thành viên Hội đồng Văn học thiếu nhi chụp ảnh lưu niệm cùng nhà thơ Trần Đăng Khoa, Phó Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam (thứ 3 từ trái qua) và nhà thơ Phan Hoàng, Ủy viên Ban Chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam, Giám đốc - chủ biên trang vanvn của hội (giữa). Ảnh: CTV

biến mất. Cùng với đó là sự ủng hộ của NXB Hội Nhà văn...”

Mong có “bạn đồng hành” trên quãng đường dài
* Nhà thơ Trần Đăng Khoa, Phó Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam, đánh giá chuyên đề Văn học thiếu nhi là một sân chơi lý thú và bổ ích, là bức tranh toàn cảnh về văn học thiếu nhi Việt Nam. Hội đồng Văn học thiếu nhi cùng Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng sẽ duy trì sân chơi này như thế nào?

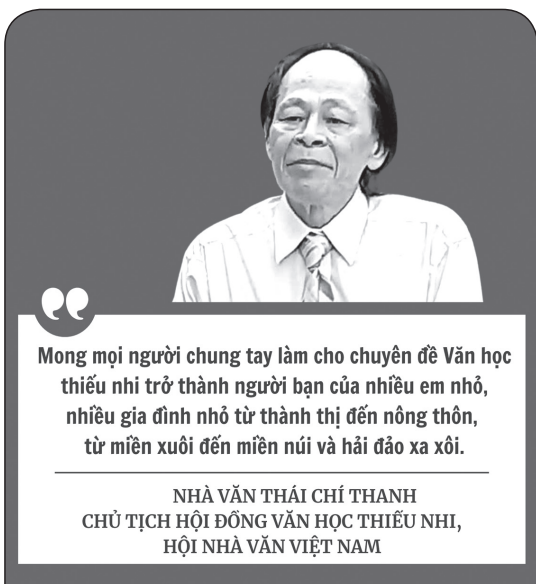
- Đây là một câu hỏi, hay nói đúng hơn là trăn trở, tâm nguyện của chúng tôi.

Nhà thơ Trần Đăng Khoa, Phó Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam là người ủng hộ khi chuyên đề này còn trong trứng nước. Anh ấy đã dành thời gian và tâm huyết sáng tác trường ca thiếu nhi đầu tiên của mình để kịp in số đầu tiên. Thế đấy, Văn học thiếu nhi ra được số đầu cũng là sự tri ân, đáp lại mong ước của bao người.

Ra được chuyên đề Văn học thiếu nhi đã khó, duy trì và phát triển sẽ còn khó hơn, nhất là trong hoàn cảnh hiện nay, khi mà cơ chế, chính sách hoạt động của các hội đã chuyển đổi, khi mà các nhà văn đang phải “chiến đấu” với những sản phẩm của trí tuệ nhân tạo... Nhưng bao giờ cũng vậy, thách thức cũng là cơ hội để thay đổi, để bứt phá. Chúng tôi lạc quan, xem đây là thời cơ cho văn học thiếu nhi phát triển, ít nhất cũng trở lại thời hoàng kim của nó với tâm thế, tầm vóc khác của thế kỷ XXI. Hơn nữa, chúng tôi không cô đơn, lạc lõng trên con đường phát triển. Đồng hành với Hội đồng Văn học thiếu nhi - những nhà văn tâm huyết, cháy hết mình cho văn học thiếu nhi - là Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng - một địa chỉ yêu thương đã nuôi dưỡng tâm hồn bao thế hệ, đã là “bà đỡ” cho bao nhà văn, nhà thơ ra đời và trưởng thành, lại có Hội Nhà văn Việt Nam đang chuyển mình và ưu ái hết lòng cho văn học tuổi thơ... Và trên hết là cả xã hội, cả đất nước đều yêu thương con em mình, trân trọng những gì

Bìa ấn phẩm Văn học thiếu nhi. Ảnh: YÊN LAN

Mong mọi người chung tay làm cho chuyên đề Văn học thiếu nhi trở thành người bạn của nhiều em nhỏ, nhiều gia đình nhỏ từ thành thị đến nông thôn, từ miền xuôi đến miền núi và hải đảo xa xôi.

NHÀ VĂN THÁI CHÍ THANH
CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG VĂN HỌC THIẾU NHI,
HỘI NHÀ VĂN VIỆT NAM

tươi tắn cho tương lai đất nước. Còn gì hơn thế! Ấy vậy nên anh em chúng tôi rất lạc quan, tin tưởng vào sức sống của chuyên đề Văn học thiếu nhi.

Sau khi vừa ra mắt tập 1, chúng tôi đã tập trung lại rút kinh nghiệm và quyết tâm làm số sau hay hơn, tốt hơn số đầu. Nhưng không chỉ có tinh thần mà làm được những việc mình muốn, lại còn tỉ mỉ việc, từ “bếp núc” đến những chuyện “lớn lao” khác, như kinh phí, truyền thông, lên báo điện tử, lập quỹ để hỗ trợ... Nhiều, rất nhiều việc phải làm. Tôi tin là sẽ vượt lên được hết, nếu như các thành viên đoàn kết, tâm huyết, chung lòng chung sức như thời gian qua. Và, tất nhiên là có sự diu dặt của Hội Nhà văn, Trung ương Đoàn, rồi sắp tới đây sẽ liên kết với Bộ GD&ĐT, Bộ VH&TT&DL...

* Theo ông, làm thế nào để đưa ấn phẩm Văn học thiếu nhi đến với trẻ em nông thôn, miền núi, vùng sâu vùng xa?

- Văn học thiếu nhi là của tất cả các em nhỏ, nói rộng hơn là của xã hội hôm nay và ngày mai. Chúng tôi sẽ cố gắng để đưa ấn phẩm này đến với tất cả các em nhỏ yêu thích văn chương trên đất nước hình chữ S này. Nhưng tâm nguyện là một chuyện, còn thực tế thì phải từng bước, đầu chẳng ai muốn bỏ quên một em nhỏ nào, dù ở vùng xa, vùng sâu... Để ấn phẩm đến với các em nhỏ nói chung, trẻ em vùng sâu, vùng xa nói riêng, chúng tôi phải làm sao cho phù hợp nhất, chẳng những về nội dung, hình thức mà giá thành phải giảm đến tối đa. Và tất nhiên, phải tìm được

Con về thăm quê Bác

TRUNG PHONG

Con lại về thăm quê Bác
Tháng năm nắng trải trên đồng
Con đường êm êm như lụa
Rực vàng lúa đã đơm bông

Ngước nhìn hàng cau bóng ngả
Dưới hồ ngan ngát hương sen
Lối này còn nguyên giếng Cốc
Bên đây vẫn bệ lò rèn

Đơn sơ một ngôi nhà lá
Tuổi thơ Bác đã lớn lên
Chờng tre, chum sành, phàn gổ
Nặng tình non nước trong tim

Rưng rưng lòng con ngán lệ
Nén hương tưởng nhớ ơn Người
Nam Đàn thoảng câu ví giặm
Mênh mang sâu thẳm giữa đời.

Tìm trong mắt hạ

NGÔ THẾ LÂM

Nhặt lời ru ban mai
gặp tiếng chim đầu hạ
vén màn sương tình khôi
mùa xanh ngàn mắt lá

Nhặt một chùm hoa lạ
rơi xôn xao lối về
nắng mềm vai thiếu nữ
run muôn chiều mộng mơ

Ngày nối ngày lê thê
một khung đời xao động
ai dệt miền ưu tư
bằng tơ trời rất mỏng?

Chiều bằng lăng tím vọng
bài thơ vờ ngủ quên
mùa tằm lên tán phượng
hạ thức lòng gọi tên

Trong nỗi nhớ rất hiền
gặp mắt người mê đắm
chạm vừa nhau nồng nàn
mùa vội phai hồ hững

Nhặt mùa hạ cảm tay
gặp cả trời mộng tưởng...

“kênh” để chuyển tải đến. Ấy nên Hội đồng Văn học thiếu nhi, Ban Biên tập Báo Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng rất mong, rất cần các ngành, các tổ chức, địa phương cùng chung tay. Thực ra, chúng tôi đã chuẩn bị để thực hiện điều đó. Đầu năm nay, đã có trại viết tại Lâm Đồng dành cho thiếu nhi, cuối năm nay sẽ có trại viết tại cao nguyên Đắk Lắk; và vùng biên, hải đảo xa xôi... đều được tính đến. Hy vọng sau một quãng thời gian không dài nữa, những nguyện ước của chúng tôi sẽ thành hiện thực.

* Xin cảm ơn nhà văn! □

HOÀNG KHÁNH DUY

Mỗi lần tôi nói với má về một cuộc rời đi mà tôi đã định sẵn, chỉ cần má gật đầu là mọi thứ sẽ đầu vào đó, tôi thấy gương mặt má thoáng buồn và đôi mắt hình như đắm nước. Nếu má chấp nhận, chẳng bao lâu nữa nơi này sẽ chỉ còn trong ký ức của chúng tôi. Má vẫn chần chừ, nửa muốn nghe lời tôi, nửa lại quyến luyến mảnh đất này. Bởi mảnh đất này đã hằn in trong tim má những kỷ niệm khó phai. Những mùa mưa nắng, những dòng sông, con rạch mùa về nước từ trong rừng trầm chảy ra đỏ quạch. Những sớm có tiếng chim kêu riu ran trong rừng vọng về, những buổi chiều có khói hầm than bay lên mịt mù xóm nhỏ ven rừng, và đêm đêm có tiếng mái chèo khua nước trên con kênh đổ vào sông lớn... Tất cả đã trở thành tâm hồn, thành máu thịt của chúng tôi, để rồi má tôi không nỡ xa rời dù phố phường đầy ắp những niềm vui đón đợi.

Má tôi bước ra sân kiểm tra hầm than đang mịt mù khói trắng.

- Gió dữ, không coi kỹ, hầm than có lỗ thủng là cháy rụi. - Má tôi vừa đi vừa nói vọng vào, để tôi chung hứng với lời đề xuất mà tôi đã nói không biết bao nhiêu lần: “Minh lên thành phố sống, ha má!”.

Tôi không đáp lại, chỉ tăng hắng, đủ để má biết rằng tôi có hồi âm.

Hầm than vẫn êm ả tỏa khói. Xóm ven rừng sống chủ yếu bằng nghề hầm than, hoặc lấy mật ong, hoặc đóng đáy dưới sông bắt tôm cá. Cuộc sống bình dị mà chan chứa niềm vui, trên hết là vì người ta được sống ở nơi chôn nhau cắt rốn của mình, gắn bó tâm hồn mình với miền đất, miền sông nhớ thương da diết này. Trong đêm tĩnh vắng, xóm tôi cơ hồ chỉ còn nghe tiếng rừng trầm xạc xào, tiếng nổ lép bép của hầm than và âm thanh ê a đọc bài của đám trẻ con xóm rừng mới vào lớp một.

Tôi bước theo má về phía hầm than. Đám chuối cạnh hầm vẫn xanh tốt, trở buồng, sắp sửa chín bói. Má tôi lom khom lấp đất lại những chỗ sắp sửa thủng. Hầm than mà không kín, gió lọt vào trong là củi sẽ cháy sạch. Khói làm má ho sặc sụa, rồi nước mắt giàn giụa. Tôi nhìn má, thấy thương đứt ruột. Những ngày tôi không ở đây, má hẳn sẽ cô đơn trong căn nhà từ lâu vắng bóng ba tôi. Má sẽ lủi thủi một mình từ sớm đến tối mịt. Đời má tôi nhiều gian truân, vất vả. Có lần tôi mũi lòng, không chịu được, nói với má:

- Má à! Con thì không thể bỏ

Minh họa: PV

Bên quê còn má

việc mà về đây sống với má, má cũng không thể sống một mình ở đây mãi được. Con không yên tâm! Má về thành phố sống với con, ha má. Trên đó nhà cao cửa rộng, má con mình có nhau...

Má tôi suy nghĩ hồi lâu. Tôi thấy má nhìn lên bàn thờ của ba, rồi nhìn ra con kênh nhỏ trước nhà. Mắt má có màu khói trắng. Đột nhiên, tôi thấy má khẽ lấy khăn thấm thấm vào khóe mắt. Tôi cầm tay má, rung rung:

- Má ơi! Con có nói gì sai, má đừng giận. Con chỉ muốn được sống cạnh má, để má được an ổn suốt phần đời còn lại.

Má tôi cắt ngang lời tôi: - Không, má không giận gì con đâu. Con nói đúng, chỉ tại má còn lưu luyến chốn này, má chưa thể bỏ quê mà đi.

Hai tiếng “bỏ quê” của má khiến tim tôi quặn thắt. Tôi đã “bỏ quê” từ những ngày chập chững lên thành phố học, để rồi những ngày về nhà chỉ đếm trên bàn tay. Căn nhà của tôi, miền quê của tôi, nơi tôi từng sống suốt những năm tháng ấu thơ, giờ đây trở thành nơi trọ, thành đất khách, dù trong tâm tôi vẫn luôn thao thiết chốn này. Tôi hiểu, trong một phút giây ngắn ngủi, má tôi không thể gạt đầu theo tôi lên thành phố. Thành phố quen thuộc với tôi, nhưng lại xa lạ với má. Nơi đó không có mùi khói hầm than thoang thoang mỗi sớm, mỗi chiều, không có tiếng lá trầm xạc xào mỗi đợt gió ulla qua, và cũng không có mảnh đất lờm

chớm cỏ dại nhưng đã lưu giữ cho chúng tôi biết bao hoài niệm đẹp.

Với má, quê hương là máu thịt, là tâm hồn, là thiên đường đẹp đẽ. Từ ngày má tôi lưu lạc đến miền đất này cho đến nay đã một nửa đời người. Nửa đời người má đã sống, gắn bó, đã yêu, đã sinh tôi ra và rồi đặt trái tim mình tại nơi này. Má tôi yêu dòng sông thiết tha, yêu cánh rừng trầm nơi mà sinh thời ba tôi thường bơi xuống vào trong đó gác kèo ong rồi trở về cùng tằm ong trĩu mật, yêu mùi khói tỏa ra từ hầm than rồi tằm mát ra mặt sông, điếm cho miền quê này một nét riêng mà suốt đời má tôi không thể nào quên được. Những tháng ngày đó, má đã phải bươn chải rất nhiều. Vậy mà má vẫn thấy hài lòng và chẳng mong cầu điều gì xa xôi, ảo vọng. Má vẫn một lòng thủy chung với đất, với rừng, với sông và với ba tôi.

Ngó nghiêng, thấy hầm than đã kín, má bước vào trong nhà. Tôi theo sau má. Ngọn đèn leo lét tỏa ra sân một quầng sáng hẹp. Tôi thấy cơ thể mình mơn man, ấm áp lạ thường. Bao giờ cũng vậy, hễ về tới nhà là tôi thấy lòng mình bình yên hẳn. Mấy lần tôi định cất nhà mới cho má nhưng má ngăn. “Nhà cũ mới quý, vì nhiều kỷ niệm” - Má nói vậy. Tôi nghe lời má, phần vì tôi cũng định đưa má lên thành phố sống trong tương lai gần nên tôi thôi ý định cất lại nhà ở quê. Nhà cũ nhưng ấm áp, mọi thứ được má giữ gìn kỹ càng, mấy chục năm vẫn không di dời,

thay đổi. Từ thành phố về quê ngót nghét hai trăm cây số, vậy mà cứ tranh thủ được thì tôi lại lái xe về, khi nào mệt thì đi xe đò. Để má ở quê một mình tôi thấy lòng nhấp nhồm.

Đêm bao trùm miền quê, càng về khuya gió càng thổi mạnh. Hương hoa trầm từ cánh rừng theo gió bay vào thơm nức nở. Tôi ngồi bên má, chợt thấy thời gian ngược về thuở tôi còn bé thơ cũng ngồi bên má tôi như thế này, dưới ánh đèn dầu, má vừa vá áo cho ba, vừa chỉ tôi đánh vần từng chữ... Thuở ấy đẹp và bình yên lắm!

- Má biết con giờ đã lớn khôn, cuộc sống cũng đủ đầy nên con muốn bù đắp cho những vất vả của má suốt những tháng ngày còn trẻ, nhưng con ơi, với má nơi này là tất cả. Con có thể có một mái nhà riêng, một gia đình riêng, còn má chỉ có ký ức đẹp gắn với miền quê này. Má không rời bỏ được đâu con...

Tôi nhìn má đắm chiêu, rồi mắt tôi ầng ằng nước từ lúc nào không biết. Người già thường trân trọng những ký ức đã qua, họ sống vì ký ức, bám trụ lại một nơi nào đó chỉ vì nơi đó hằn in những ký ức không quên. Má đang sống vì điều đó, và rồi tôi cũng vậy.

- Má ơi! Con xin lỗi má...

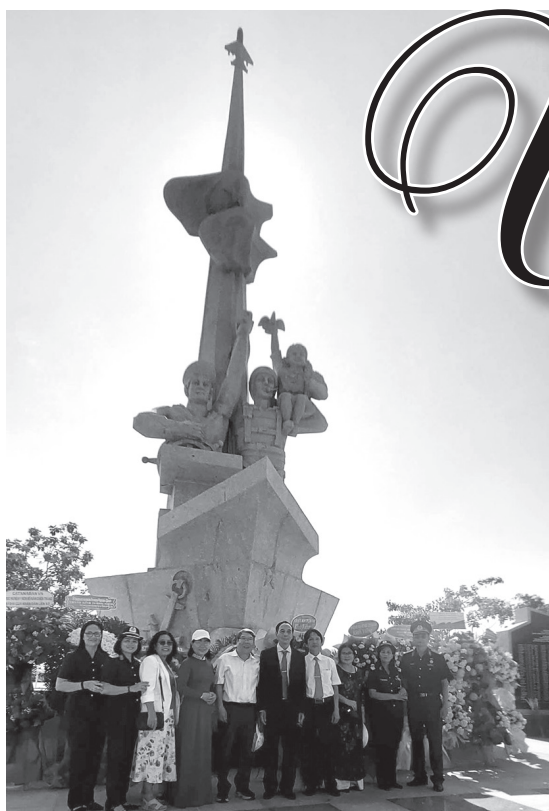
Má xoa đầu tôi, rồi kéo tôi ngồi sát lại bên má. Mùi khói hầm than bám trên áo quần, trên tóc má thơm phức. Má tôi triu mến:

- Má luôn muốn các con có nơi để trở về. Má vẫn sẽ luôn ở đây, giữ hơi ấm căn nhà, giữ khói hương ấm cúng trên bàn thờ của ba, và giữ cho các con cội nguồn mà nhất định các con không được quên.

Tôi hiểu lòng má. Lòng má bao dung. Nguồn cội là điều mà con người dù có đi đến đâu cũng không bao giờ được phép lãng quên, không bao giờ để mình bật gốc.

Tôi ngồi bên má. Đêm khuya vắng. Xóm chìm trong giấc ngủ tịch mịch, chỉ có tiếng của loài chim rừng ăn đêm thắt theo vọng về và tiếng lách tách của đóm than bay lên trong gió. Trong khoảnh khắc bình dị mà ấm áp đó, tôi cảm nhận được đâu đó âm vọng của đất, của sông nước quê mình, của những cánh rừng trầm bạt ngàn và âm vọng từ trái tim nhân từ, độ lượng của má tôi. Một lúc nào đó, trên hành trình ngổ là dài dằng dặc của cuộc đời, tôi sẽ lại giống má, sẽ chất chiu từng ký ức đẹp giữ riêng cho mình.

Tôi tựa vào má, như tựa vào sông nước, vào đất quê, vào bóng trầm, vào cội nguồn thiêng liêng, quý giá! □

Đoàn đại biểu Hội Hữu nghị Việt - Nga tỉnh Phú Yên cùng TS - luật sư Phạm Thư, Phó Chủ tịch Hội Hữu nghị Việt - Nga phụ trách phía Nam (thứ 5 từ phải sang) chụp hình lưu niệm dưới chân tượng đài tưởng niệm những quân nhân Liên Xô/Nga

Đại biểu các tỉnh, thành và đông đảo du khách Nga viếng tượng đài tưởng niệm quân nhân Liên Xô/Nga

LẠC HỒNG (thực hiện)

Nhân kỷ niệm 80 năm Chiến thắng phát xít (9/5/1945-9/5/2025), tại tỉnh Khánh Hòa, Hội Hữu nghị Việt - Nga tỉnh này phối hợp với các cơ quan, đơn vị trong và ngoài tỉnh tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, như: Dâng hương, đặt vòng hoa viếng tượng đài tưởng niệm quân nhân Liên Xô/Nga (phường Cam Nghĩa, TP Cam Ranh), tưởng nhớ những người con ưu tú của đất nước Liên Xô/Nga và Việt Nam đã ngã xuống vì sự nghiệp hòa bình và ổn định trong khu vực, vì chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam; ra mắt Thư viện sách Nga tại khách sạn Galina (TP Nha Trang); giao lưu văn hóa văn nghệ... Qua đó góp phần vun đắp tình hữu nghị giữa Chính phủ và Nhân dân hai nước Việt Nam - Liên bang Nga.

Phóng viên Báo Phú Yên ghi lại một số hình ảnh của hoạt động đối ngoại nhân dân này.

Du khách Việt và Nga tham quan Thư viện sách Nga vừa ra mắt tại khách sạn Galina (TP Nha Trang)

Nhiều người cùng thắp hương tưởng nhớ những người con ưu tú của đất nước Liên Xô/Nga và Việt Nam đã ngã xuống vì sự nghiệp hòa bình và ổn định trong khu vực, vì chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam

Ngoài trưng bày hàng trăm đầu sách bằng tiếng Nga và tiếng Việt phục vụ bạn đọc yêu mến xứ sở bạch dương, thư viện sách còn trưng bày tượng Lenin. Trong ảnh: Một khách người Việt say sưa đọc sách tiếng Nga bên cạnh tượng Lenin

Một công dân Nga thắp hương viếng những người con ưu tú của xứ sở bạch dương đã ngã xuống vì hòa bình và tình hữu nghị Việt Nam - Liên bang Nga

Những người đến từ đất nước Nga và công dân Việt Nam cùng thể hiện một ca khúc của xứ sở bạch dương

Xung kích giúp dân ứng phó thiên tai

Thiên tai ngày càng biến đổi khó lường, bất ngờ, cho nên trong công tác phòng chống thiên tai, việc phản ứng nhanh, ngay từ đầu sẽ giúp giảm đến mức thấp nhất thiệt hại. Thực tế những năm qua cho thấy, các đội xung kích cơ sở đã phát huy tốt vai trò, nhiệm vụ, hỗ trợ tích cực cho chính quyền địa phương và người dân trong việc giảm nhẹ thiệt hại do thiên tai.

MẠNH LÊ TRÂM

Tuyển đầu phòng chống thiên tai

Đội xung kích phòng chống thiên tai tại chỗ là lực lượng phản ứng nhanh, kịp thời xử lý các tình huống khẩn cấp đầu tiên tại cơ sở. Lực lượng này từ Nhân dân mà ra, sống tại địa phương, hiểu dân và thông thuộc địa hình, xác định cụ thể các điểm xung yếu tại địa phương cho nên sẽ chủ động hơn trong các hoạt động phòng chống thiên tai. Đặc biệt, đội xung kích cơ sở đã hỗ trợ và triển khai sơ tán khẩn cấp người dân tại các khu vực xảy ra lũ quét, sạt lở đất, người bị mắc kẹt trên rẫy, bãi sông, suối, những nơi bị ngập lụt, chia cắt, cô lập đến nơi an toàn. Lực lượng này cũng tập trung lực lượng tìm kiếm người mất tích, cứu chữa kịp thời người bị thương, vùi lấp, mắc kẹt, lũ cuốn...

Thôn Tân Hòa, xã Xuân Sơn Nam là cửa ngõ và cũng là vùng trũng thấp nhất huyện Đồng Xuân. Mùa mưa lũ nước dâng cao vào nửa đêm gà gáy, người dân lừa bò, gánh nồi chảo chạy lụt. Vùng này mưa lớn là nước bao vây, xóm nhà ven sông trở thành cù lao. Năm 2009, nước lũ về quá nhanh, quá lớn khiến nhiều gia đình không kịp trở tay, nhưng nhờ lực lượng xung kích là thanh niên trong xóm đến nhà dọn đồ đạc, chủ động chạy lụt sớm nên không xảy ra tai nạn đáng tiếc. Bà Nguyễn Thị Hồng, một người dân địa phương cho hay: Mùa mưa lụt, vùng này nước lớn nhanh, từ đây lừa bò vô núi Một (núi ở thôn Tân Hòa), có khi giữa đường nước sông tràn vô ngập ngang bụng. Nhờ có lực lượng xung kích vận chuyển đồ đạc đi cùng nên không nguy hiểm cho người.

Anh Bùi Văn Long, một thành viên đội xung kích chia sẻ: Sống chung với lũ, cộng với được tập huấn kiến thức ứng phó thiên tai mưa lũ và tích lũy nhiều kinh nghiệm, tôi và các anh em trong đội xung kích giúp người dân vùng lũ bảo vệ người và tài sản.

Hội Chữ thập đỏ tỉnh tập huấn cho đội xung kích xã An Thạch (huyện Tuy An) ứng phó thiên tai. Ảnh: QUỐC TOÀN

Ông Trịnh Hoài Bình, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ huyện Đồng Xuân cho hay: Lực lượng xung kích được coi là tuyến đầu trong công tác phòng chống thiên tai đang thực hiện tốt nhiệm vụ phòng ngừa ứng phó, khắc phục hậu quả, khôi phục đời sống, sản xuất của Nhân dân...

Xã An Thạch (huyện Tuy An) là vùng gần biển, gần sông, chịu nhiều ảnh hưởng bão lũ, ngành chức năng tập huấn cho bà con chẳng chống nhà cửa để bảo vệ tài sản và con người trong vùng bão lũ. Ông Phan Văn Tấn ở xã An Thạch cho biết: Sống ở vùng rốn lũ, nước lớn vào ban đêm, nhờ tập huấn nên tôi chủ động phòng tránh thiệt hại nặng. Lực lượng thanh niên xung kích trong thôn hỗ trợ người già neo đơn nhà ở vùng trũng thấp, di dời tài sản và người lên vùng cao an toàn.

Theo bà Nguyễn Thị Hồng Nhựt, Phó Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ huyện Tuy An, thiên tai diễn biến bất thường và có xu hướng cực đoan hơn, nhiều nơi trên địa bàn đã phải chịu nhiều thiên tai nguy hiểm như bão, áp thấp nhiệt đới, mưa lớn, ngập lụt, lũ quét, sạt lở đất, lốc xoáy. Để hạn chế đến

mức thấp nhất thiệt hại do thiên tai gây ra, bên cạnh nỗ lực của các lực lượng chuyên nghiệp thì lực lượng xung kích phòng chống thiên tai cấp xã có vai trò nòng cốt thực hiện phòng chống ở cơ sở.

Lực lượng xung kích được coi là tuyến đầu trong công tác phòng chống thiên tai đang thực hiện tốt nhiệm vụ phòng ngừa, ứng phó, khắc phục hậu quả, khôi phục đời sống, sản xuất của Nhân dân...

Ông Trịnh Hoài Bình, Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ huyện Đồng Xuân

Nhân rộng mô hình đội xung kích cơ sở

Theo thống kê của Hội Chữ thập đỏ tỉnh, năm qua, hội Chữ thập đỏ các huyện, thị xã, thành phố phối hợp với các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp, nhà hảo tâm, mạnh thường quân tổ chức truyền thông về phòng ngừa thảm họa, ứng cứu, trợ giúp cho 7.157 lượt người nghèo, đối tượng dễ bị tổn thương, tổng trị giá trên 1,9 tỉ đồng. Hoạt động này hỗ trợ người có hoàn cảnh khó khăn ở vùng lũ cát nhà “3 cứng” (nền cứng, khung cứng, mái cứng). Cùng với đó, khi bão lũ xảy ra,

lực lượng này hỗ trợ sửa chữa nhà hư hỏng, dựng nhà tạm, nhanh chóng ổn định đời sống người dân bị ảnh hưởng do thiên tai. Có thể nói, nhờ có hoạt động hiệu quả của các đội xung kích cơ sở mà thiệt hại về thiên tai đã được giảm đáng kể.

Ông Nguyễn Hữu Sửu, Phó Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ tỉnh cho biết: Năm 2025, Hội Chữ thập đỏ tỉnh triển khai đến các cấp hội tiếp tục thực hiện tốt công tác tuyên truyền trong cán bộ, hội viên và Nhân dân về công tác phòng, chống thiên tai, thảm họa, nhằm giúp Nhân dân chủ động ứng phó với các tình huống diễn biến phức tạp của thời tiết. Cùng với đó, các cơ sở hội nhân rộng mô hình đội xung kích hỗ trợ hành động sớm đối với nắng nóng và bão lũ; xây dựng mô hình cộng đồng an toàn, hành động cụ thể trong khung hành động ứng phó với biến đổi khí hậu của Hội Chữ thập đỏ Việt Nam, giai đoạn 2023-2027.

Theo ông Sửu, đội xung kích phòng, chống thiên tai có nhiệm vụ hỗ trợ các cấp chính quyền sơ tán dân, tìm kiếm cứu nạn, sơ cấp cứu tại chỗ ngay từ đầu khi xảy ra thiên tai, giúp dân sửa chữa nhà cửa vệ sinh môi trường, khôi phục sản xuất và ổn định đời sống... Từ kiến thức tập huấn, người dân đã tự giác chằng chống, gia cố nhà cửa, giúp đỡ các thành viên trong cộng đồng sơ tán người và tài sản khi có lệnh báo động lũ trên các sông... Chính vì vậy, các địa phương đã hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại về người và tài sản, kịp thời khắc phục hậu quả thiên tai, nhanh chóng ổn định đời sống người dân vùng bị ảnh hưởng...

Tuy nhiên, hiện nay, lực lượng xung kích phòng, chống thiên tai ở cấp xã, thôn trên địa bàn nhiệt tình nhưng chưa mạnh. Lý giải về điều này, các địa phương cho rằng, lực lượng xung kích phòng, chống thiên tai cấp cơ sở hiện nay phần lớn đều trong độ tuổi lao động, thường đi làm xa địa phương. Mặt khác, lực lượng này chưa được trang bị phương tiện phục vụ công tác cứu hộ, cứu nạn nên ít nhiều làm giảm năng lực, gặp khó khăn trong lúc cần huy động đủ lực lượng. □

Tiếp nhận 129 đơn vị máu tình nguyện

Ban chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện tỉnh và Bệnh viện Đa khoa Phú Yên vừa phối hợp tổ chức hiến máu tình nguyện tại Trường đại học Phú Yên đợt 1, chu kỳ 2025-2026.

Theo đó, hàng trăm đoàn viên, thanh niên và sinh viên tham gia hiến máu. Kết quả, Bệnh viện Đa khoa tỉnh tiếp nhận 129 đơn vị máu. Lượng máu tiếp nhận đợt này dùng để lưu trữ cấp cứu và điều trị cho người bệnh trong dịp hè.

Thời gian đến, Ban chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện tỉnh phát động phong trào hiến máu tình nguyện với thông điệp “Hiến máu cứu người - Xin hiến thường xuyên”; “Hiến giọt máu đào - Trao đời sự sống”, qua đó nâng cao nhận thức, góp phần khuyến khích, động viên cán bộ, công chức, viên chức... tham gia hiến máu thường xuyên, nhằm đáp ứng đủ nhu cầu cấp cứu và điều trị bệnh.

TRÂM TRẦN

SƠN HÒA: Xảy ra 12 vụ cháy mía với diện tích thiệt hại trên 67ha

Trên địa bàn huyện Sơn Hòa vừa xảy ra 12 vụ cháy mía với diện tích thiệt hại 67,56ha của 63 hộ gia đình.

Cụ thể, cháy 7,7ha mía ở xã Suối Bạc (6 hộ), cháy 17,78ha ở thị trấn Củng Sơn (18 hộ), 2,3ha ở xã Suối Trai (3 hộ), 1,8ha ở xã Sơn Phước (3 hộ), 8ha ở xã Sơn Nguyên (9 hộ), 4ha ở xã Sơn Hà (4 hộ), 3,9ha ở xã Ea Chà Rang (3 hộ), 16ha ở xã Cà Lúi (11 hộ), 2ha ở xã Krông Pa (1 hộ), 4ha ở xã Sơn Xuân (4 hộ) và 0,08ha ở xã Sơn Định (1 hộ).

Trước tình hình trên, UBND huyện Sơn Hòa đã có văn bản chỉ đạo các ngành chức năng của huyện, UBND các xã, thị trấn tiếp tục điều tra làm rõ, xác định nguyên nhân mía bị cháy; hướng dẫn bà con quản lý, chăm sóc. Đồng thời đề nghị Công ty TNHH Công nghiệp KCP Việt Nam có chính sách cụ thể, hỗ trợ cho những hộ có hợp đồng đầu tư để giảm bớt khó khăn cho nông dân có mía bị cháy.

NGỌC TÂN

NGỌC DUNG

Cần Thơ, nơi được mệnh danh là thủ phủ vùng sông nước Cửu Long, trong đó chợ nổi Cái Răng từ lâu được xem như một điểm đến không thể bỏ qua khi có dịp đặt chân đến vùng đất Tây Đô.

Không ít du khách khi đặt chân đến đây đều mong một lần được dậy thật sớm để tận mắt ngắm nhìn phiên chợ nổi tiếng với ghe thuyền đầy ắp sản vật miền nhiệt đới này.

Thức cùng chợ nổi

Mới hơn 4 giờ 30 sáng, chúng tôi ra bến Ninh Kiều để lên tàu tới chợ nổi Cái Răng. Con tàu ghé mũi vào sát bờ đón khách. Anh tài công Nguyễn Hữu Tài nhanh nhẹn hỗ trợ khách lên tàu, rồi nổ máy rẽ sóng trong màn đêm chờ chúng tôi đi khi những căn phố vẫn còn chìm trong giấc ngủ. Không gian xung quanh đầm sương phủ mờ lên mặt nước. Những cơn gió sớm mai thổi ngang qua dòng sông mang theo hương phù sa, hương bùn non đặc trưng của miền Tây sông nước phả lên da mát rượi.

Khi tàu tiến dần về phía chợ nổi, ánh sáng đầu ngày phản chiếu xuống mặt sông tạo thành từng vệt lấp lánh như dát bạc trông thật đẹp mắt. Những căn nhà thấp nhỏ hai bên bờ sông mang đậm chất sông nước miền Tây dần hiện ra trước mắt. Cô Đặng Thị Tuyết - hướng dẫn viên của đoàn chỉ tay về phía một vật thể đồ sộ lừng lờ giữa dòng nước, nói: “Đó là “chú cá khổng lồ” Interceptor 003, chuyên đi ăn rác trên sông”. Interceptor 003 là chiếc tàu thu gom rác tự động đầu tiên và duy nhất hiện diện tại Việt Nam. Từ tháng 12/2021, con tàu đặc biệt này âm thầm làm nhiệm vụ vớt sạch mặt sông, giúp ngăn rác thải nhựa đổ ra biển. Đây là một phần trong dự án chung giữa tổ chức The Ocean Cleanup (Hà Lan) và Tập đoàn Coca-Cola, với sông Cần Thơ là một trong 15 con sông trên toàn thế giới được chọn thí điểm. Interceptor 003 cũng là một trong ba chiếc hiện diện ở khu vực Đông Nam Á.

Tầm mắt chúng tôi bất chợt bị hút về phía bờ, nơi một “viên ngọc hiện đại” của xứ Tây Đô đang vươn mình kiêu hãnh, đó là khách sạn Sheraton Cần Thơ cao 30 tầng, khách sạn cao nhất miền Tây hiện nay. Trên đường đến chợ nổi, chúng tôi đi qua bốn cây cầu Quang Trung, Hưng Lợi, Trần Hoàng Na, Cái Răng mang đậm dấu ấn vùng sông nước. Trên hành trình ấy, một bất ngờ thú vị nữa hiện ra, đó là những “cây xăng nổi” giữa sông, vừa là trạm tiếp nhiên liệu cho ghe thuyền, vừa kiêm luôn tiệm tạp hóa. Những mô hình hai trong một độc đáo ấy khiến nhiều du khách thích thú, không ngớt đưa máy ảnh lên ghi lại những điều “chỉ có thể là miền Tây”.

Giữ hồn chợ nổi GIỮA LÒNG ĐÔ THỊ

Chợ nổi Cái Răng không chỉ là một địa điểm du lịch nổi tiếng của TP Cần Thơ, mà còn là biểu tượng văn hóa độc đáo của vùng sông nước miền Tây. Đa phần du khách khi đến Cần Thơ đều có nhu cầu tham quan chợ nổi. Năm 2014, chợ nổi Cái Răng được nhiều tạp chí du lịch bình chọn là một trong 10 khu chợ nổi đẹp nhất thế giới và nằm trong top 6 chợ nổi đẹp nhất châu Á. Năm 2016, chợ được công nhận là di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Thương hiệu du lịch của Cần Thơ

Chợ nổi Cái Răng nằm trên một nhánh của dòng sông Hậu chảy qua TP Cần Thơ, cách trung tâm thành phố khoảng 6km. Cái Răng có nguồn gốc từ chữ Khmer là “karan” nghĩa là “cà ràng” (cái bếp lò nặn bằng đất). Người Khmer ở Xà Tón (Tri Tôn) làm karan đi bán khắp nơi. Đặc biệt, họ bán nhiều tại khu vực Cần Thơ. Do người Việt phát âm “trại” chữ, lâu dần “karan” thành “cà ràng” rồi “Cái Răng” và trở thành địa danh cho đến bây giờ.

Chúng tôi đến chợ khi trời hửng sáng. Chợ hiện ra trong tầm mắt, sống động như một bức tranh rực rỡ sắc màu miền nhiệt đới. Ngay đầu chợ là ba ghe khóm chen nhau cập bến, trên mỗi chiếc là từng chồng khóm vàng ươm, đó là khóm Cầu Đức trứ danh của Hậu Giang. Hàng trăm chiếc ghe, chiếc thuyền neo đậu san sát nhau, chất đầy hàng hóa. Giữa không gian nhộn nhịp ấy, bất chợt cô hướng dẫn

viên Đặng Thị Tuyết đọc khe khẽ bốn câu thơ như chảy ra từ chính nhịp đời lenh đênh và thân phận thương hồ miền sông nước: “Chợ đã nổi từ nửa đêm về sáng/ Ta vẫn chìm từ giữa bữa hoàng hôn/ Em treo bèo Cái Răng, Ba Láng/ Ta thương hồ Vàm Xáng, Cần Thơ” (Huỳnh Kim).

Lúc này, trên sông rộn ràng tiếng máy ghe/thuyền, tiếng cười nói rôm rả, tạo nên một không khí tấp nập, sôi động giữa lòng sông Hậu. Thuyền, ghe từ khắp các ngã tụ về trái cây, đặc sản của vùng đồng bằng sông Cửu Long. Người chở khoai, người chở bí, người treo từng chùm xoài chín vàng tươi, măng cụt, chôm chôm... Điều đặc biệt ở chợ nổi là không có tiếng rao, không biển hiệu. Tất cả giao thương đều dựa vào tín hiệu “4 treo”: treo mặt hàng, treo mẫu mã, treo giá bán, treo để nhận biết chủ ghe, đây là một hình thức “quảng cáo truyền thống” rất riêng của thương hồ miền sông nước.

Giữa dòng chợ tấp nập ấy, du khách đến đây có cơ hội tham quan, thử kẹo dừa không đường làm từ mạch nha và nước cốt dừa, trải nghiệm tráng bánh sợi hủ tiếu dai. Du khách còn có dịp thưởng thức những món ăn đặc trưng Nam Bộ như bún riêu, hủ tiếu, bún thịt nướng, bánh lọt, cháo lòng, hủ tiếu lác, lẩu mắm... giữa không gian sông nước. Chị Lê Thị Bé bán bún trên ghe giữa chợ đã gần 30

năm sống cùng chợ nổi, cho biết mỗi ngày chị dậy lúc 2 giờ sáng, chuẩn bị mọi thứ, hơn 5 giờ là ghe hàng đến chợ để sẵn sàng phục vụ cho thực khách. Công việc này đã nuôi sống cả gia đình, giúp con cháu chị có cơ hội học hành.

Một góc chợ. Ảnh: MINH NGUYỆT

Nỗ lực giữ hồn chợ nổi

Theo Sở VHTT&DL Cần Thơ, thời hoàng kim chợ nổi Cái Răng có khoảng 500-600 ghe/thuyền hoạt động giao thương. Tuy nhiên, đến nay đã không còn nhộn nhịp so với thời ấy.

Khi đến chợ nổi Cái Răng, chúng tôi nhận thấy số lượng ghe/thuyền của thương hồ chỉ có hơn 100 chiếc, còn lại là ghe nhỏ của khách du lịch với số lượng nhiều hơn. Trong nhiều năm trở lại đây, cùng với sự phát triển của mạng lưới đường bộ và sự thay

đổi trong thói quen tiêu dùng, lượng người buôn bán trên chợ đã giảm đáng kể. Dầu vậy, chợ nổi Cái Răng vẫn giữ được sức hấp dẫn riêng với du khách trong và ngoài nước. Trung bình mỗi ngày có từ 500-700 lượt khách ghé thăm chợ bằng tàu du lịch. Chị Nguyễn Lê Vân đến từ Hà Nội chia sẻ: “Lần đầu đến chợ nổi Cái Răng, tôi cảm thấy rất thú vị bởi cảnh tấp nập buôn bán trên sông từ lúc tỉnh mơ. Ngồi trên chiếc ghe nhỏ, thưởng thức tô bún nóng và trò chuyện với người bán hàng chân chất khiến tôi thấy gần gũi, ấm áp. Chợ nổi không chỉ là một phiên chợ, mà là một phần hồn cốt của miền Tây”.

Từ góc nhìn văn hóa, nhà nghiên cứu Nhâm Hùng cho rằng, chợ nổi miền Tây không chỉ là nơi mua bán mà còn là nét văn hóa đặc sắc, một phần không thể thiếu trong ký ức của những ai từng lớn lên giữa đồng bằng Cửu Long. Chợ nổi còn là một không gian sống động chứa đựng phong tục, tập quán và tinh thần cộng đồng rất riêng của người dân vùng sông nước. Để giữ gìn nét văn hóa đặc biệt ấy, TP Cần Thơ những năm gần đây đã nỗ lực bảo tồn và phát triển chợ nổi Cái Răng bằng nhiều giải pháp: hỗ trợ vốn cho tiểu thương, tổ chức các lớp tiếng Anh giao tiếp, tập huấn nghiệp vụ du lịch, khuyến khích phát triển các “floating shop”, tổ chức biểu diễn đờn ca tài tử trên sông... Những nỗ lực này không chỉ hướng đến mục tiêu giữ gìn bản sắc, mà còn nhằm tạo sinh kế cho người dân sống bằng nghề buôn bán trên chợ, thích ứng với sự thay đổi của thời cuộc. Việc bảo tồn chợ nổi hôm nay không chỉ là bảo vệ một địa danh, mà là gìn giữ cả một lối sống, một phần hồn cốt của vùng sông nước phương Nam. Chính điều đó tạo nên sự khác biệt, là điểm nhấn khiến chợ nổi Cái Răng luôn có chỗ đứng đặc biệt trong lòng du khách bốn phương. □

Thương hồ ở chợ nổi Cái Răng bán trái cây cho du khách. Ảnh: NGỌC DUNG

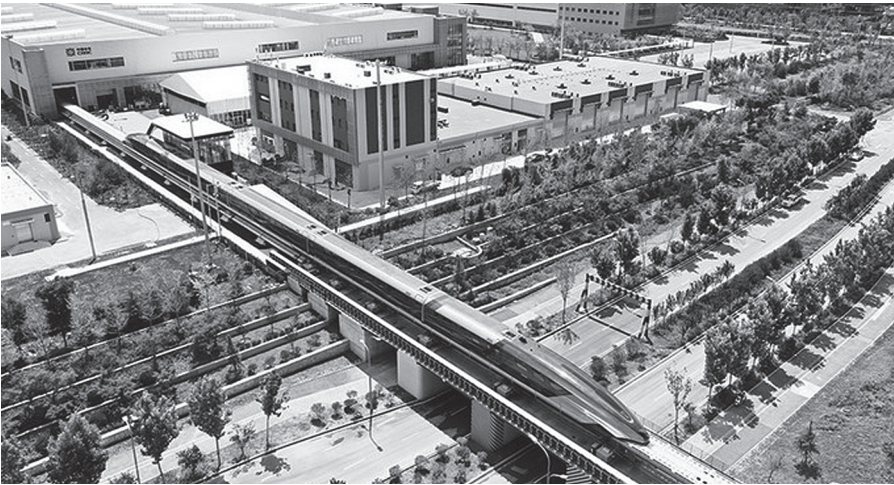
Để giải quyết bài toán quá tải cho ngành GT-VT, nhiều nước châu Á đang nỗ lực bứt phá trong cuộc chạy đua phát triển tàu đệm từ thế hệ mới. Ưu điểm vượt trội của tàu là khả năng chuyên chở lượng khách khổng lồ.

Thúc đẩy tăng trưởng

Dù chỉ mới gia nhập cuộc đua phát triển tàu đệm từ thế hệ mới, nhưng Hàn Quốc đã đặt mục tiêu giành vị trí dẫn đầu toàn cầu trong ngành vận tải siêu tốc của thế giới. Nước này đang tăng tốc xây dựng phát triển công nghệ đẩy đệm từ cho hệ thống tàu cao tốc thế hệ mới mang tên Hypertube. Theo Bộ Đất đai, Cơ sở hạ tầng và Giao thông Hàn Quốc, dự án trên dự kiến sẽ được thực hiện đến năm 2027, với tổng ngân sách là 12,7 tỉ won (tương đương 8,54 triệu USD), được sử dụng cho các công nghệ cốt lõi như hệ thống đẩy đệm từ, cơ chế điều khiển chính xác và thân vận chuyển tốc độ cao.

Theo Korea Times, Chính phủ Hàn Quốc xem việc phát triển Hypertube là một trong những trọng tâm thúc đẩy tăng trưởng nền kinh tế quốc gia. Nếu dự án đi vào vận hành, dòng tàu đệm từ thế hệ mới này sẽ cho phép hành khách và hàng hóa di chuyển với tốc độ tối đa 1.200km/giờ. Hiện Hàn Quốc có tàu cao tốc KTX có tốc độ tối đa 300km/giờ và tàu điện ngầm cao tốc GTX của thủ đô Seoul đang hoạt động với tốc độ 180km/giờ. Hypertube có thể rút ngắn thời gian di chuyển giữa Seoul và Busan, với khoảng cách khoảng 320km, chỉ còn 20 phút. Mặc dù khởi đầu muộn, nhưng theo các chuyên gia, Hàn Quốc có thể bắt kịp các quốc gia khác, vì nước này đã sở hữu các công nghệ vận tải siêu tốc nền tảng như điều khiển lực đẩy tốc độ cao, xây dựng ống áp suất thấp.

Nhiều nước châu Á phát triển TÀU ĐỆM TỪ THẾ HỆ MỚI

Tàu đệm từ Trung Quốc. Ảnh: NHÂN DÂN NHẬT BÁO

Với Nhật Bản, tàu đệm từ được coi là sự bổ sung cho hệ thống tàu cao tốc Shinkansen có từ năm 1964. Vận tốc tối đa của Shinkansen tại Nhật hiện nay là 320km/giờ. Từ năm 2015, Công ty Đường sắt trung tâm Nhật Bản (JR Central) đã cho thử nghiệm đoàn tàu đệm từ với vận tốc 603km/giờ, phá vỡ kỷ lục vận tốc trước đó là 581km/giờ cũng do JR Central nắm giữ. Đây là một phần trong chương trình chạy thử nghiệm trước khi JR Central dự kiến đưa tàu đệm từ vào hoạt động thương mại vào năm 2037 trên tuyến Tokyo - Nagoya sau khi hoàn thành hệ thống đường hầm có đường ray xây riêng. Chi phí xây dựng tuyến đường sắt đệm từ dự kiến khoảng 47 tỉ USD.

JR Central hiện đại hóa công nghệ tàu đệm từ bằng cách sử dụng nam châm siêu dẫn. Nam châm điện được làm lạnh tới -269°C, cho phép tàu lơ lửng cao hơn phía trên đường ray. Khi tàu đạt tốc độ 150km/giờ, nam châm

Được xem là phương tiện giao thông thông minh do không có sự tiếp xúc trực tiếp giữa đường ray với tàu (chỉ có lực ma sát giữa con tàu và không khí) nên tàu đệm từ có khả năng di chuyển với vận tốc rất cao, tiêu tốn ít năng lượng, giảm tiếng ồn và thân thiện với môi trường hơn so với máy bay.

sẽ hoạt động và các khoang được nâng lên khỏi bánh cao su. Sau đó, tàu tương tác với một loạt cuộn lò xo ở đường ray dùng để nâng khối lượng của tàu và loại kia dùng để đẩy tàu về phía trước. Đoàn tàu cũng chạy hoàn toàn tự động, điều khiển bởi đường ray thay vì tài xế, giúp giảm khả năng xảy ra va chạm hoặc tai nạn. Do không dùng bánh xe, tàu có thể chạy trong gần như mọi điều kiện thời tiết và tốn ít chi phí bảo dưỡng hơn.

Đột phá giao thông thông minh

Tại Trung Quốc, sự bùng nổ đường sắt cao tốc bắt đầu từ năm 2008, khi nước này áp dụng biện

pháp kích thích toàn diện để thúc đẩy tăng trưởng nhằm ứng phó với cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu. Không chỉ có mạng lưới đồ sộ, Trung Quốc cũng sở hữu một trong những tàu cao tốc nhanh nhất thế giới với tàu đệm từ đạt tốc độ 600km/giờ. Con tàu đã chạy thử nghiệm thành công trên tuyến đường sắt đệm từ ở tỉnh Thanh Đảo và dự kiến sẽ đi vào sử dụng trong vài năm tới.

Trong năm 2024, Trung Quốc tiếp tục đánh dấu bước đột phá với tàu điện từ T-Flight có tốc độ thử nghiệm hơn 900km/giờ trong tuyến đường ống chân không thấp, giúp loại bỏ gần như hoàn toàn ma sát và lực cản không khí. Đây là yếu tố giúp con tàu đạt tốc độ chưa từng có. Nếu dự án này thành công, T-Flight sẽ trở thành phương tiện vận tải đường bộ nhanh nhất thế giới. Để thử nghiệm, Tập đoàn Công nghiệp và Khoa học Hàng không Vũ trụ Trung Quốc đã xây dựng một đường ray dài khoảng 2km trong ống chân không áp suất thấp. Một trong những tính năng nổi bật của tàu là tốc độ mạng internet ổn định, giúp hành khách luôn được kết nối ngay cả khi đang di chuyển với tốc độ chóng mặt. Đây là một cải tiến lớn so với các chuyến bay thương mại, nơi hành khách thường không truy cập được internet. Hiện chưa rõ khi nào tàu điện từ T-Flight chính thức đi vào hoạt động, nhưng với tốc độ phát triển nhanh của Trung Quốc, đây có thể sẽ là cuộc cách mạng trong ngành giao thông thông minh trong tương lai. (SGGP)

Bước ngoặt lớn trong việc giải mã lịch sử tiến hóa của động vật có xương sống

Một bí ẩn từng thách thức giới cổ sinh vật học suốt hơn 1 thế kỷ qua cuối cùng đã được giải mã phần nào khi Palaeospondylus, loài cá nhỏ bé từng chỉ biết đến qua các hóa thạch tại Scotland, nay đã được phát hiện ở một địa điểm hoàn toàn mới, miền Tây Úc.

Khám phá này không chỉ mở rộng phạm vi phân bố địa lý, mà còn lùi mốc thời gian tồn tại của loài sinh vật cổ đại này khoảng 10 triệu năm, trở thành một bước ngoặt lớn trong hành trình giải mã lịch sử tiến hóa của động vật có xương sống.

Được ghi nhận lần đầu vào năm 1890, Palaeospondylus chỉ dài vài centimet, có thân hình mảnh như lươn và xương khớp kỳ dị đến mức dù đã thu thập được hơn

1.000 mẫu vật, giới khoa học vẫn không thể xếp nó vào bất kỳ nhóm sinh vật nào một cách thuyết phục.

Qua hơn 130 năm, loài cá này bị đồn đoán thuộc đủ loại “phả hệ”: từ cá không hàm, ấu trùng cá vây thùy cho đến tổ tiên của động vật 4 chân. Tuy nhiên, vị trí chính xác của loài vật này trong sơ đồ tiến hóa của các loài động vật vẫn là một bí ẩn.

Bước ngoặt mở ra khi nhóm các nhà khoa học Trung Quốc và Úc, thuộc Viện Cổ sinh động vật có xương sống và nhân loại học (IVPP) - Viện Hàn lâm Khoa học Trung Quốc, phát hiện hóa thạch Palaeospondylus tại khu vực Cravens Peak Beds, thuộc lưu vực Georgina, bang Queensland (Úc).

Tầng địa chất chứa hóa thạch Palaeospondylus thuộc kỷ Devon sớm (Emsian), có niên đại cách đây khoảng 400 triệu năm. Đáng chú ý, tầng địa chất này cũng chứa cả hóa thạch của cá không hàm, cá giáp sắt, cá mập nguyên thủy và nhiều loài cá xương đa dạng, cho thấy một môi trường biển cổ đại cực kỳ phong phú.

Dù các mảnh hóa thạch khá vụn vỡ, nhưng nhờ kỹ thuật CT độ phân giải cao kết hợp công nghệ tái dựng 3D, nhóm nghiên cứu đã phục dựng toàn bộ hộp sọ não - bao gồm cả ống bán khuyên và kênh thần kinh, những cấu trúc then chốt để định vị nhánh tiến hóa của một loài động vật có xương sống.

Kết quả phân tích hình thái và phả hệ chỉ ra rằng Palaeospondylus nhiều khả năng là tổ tiên cổ xưa thuộc nhánh cá sụn (như cá mập và cá đuối hiện nay), chứ không phải là mắt xích trong dòng tiến hóa lên loài có chân như từng giả định.

Không dừng lại ở đó, nhóm nghiên cứu còn phát triển một phương pháp phục dựng dữ liệu thể tích hoàn toàn mới, cho phép kiểm chứng chéo hình thái hóa thạch một cách hiệu quả giữa các nền tảng. Kỹ thuật này hứa hẹn sẽ cách mạng hóa việc xử lý và phân tích dữ liệu CT trong cổ sinh học, góp phần tạo nên quy trình chuẩn chia sẻ và kiểm nghiệm kết quả trong ngành khảo cổ. (TTXVN/Vietnam+)